

Nestabilnost

Časopis Nestabilnost službeni list studenata Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru • Srpanj, 2010 • Broj 8

Zajedno na istom mjestu:
znanost, film i sport

Deset godina Studenskog zbora

IN MEMORIJAM prof.dr.sc Pero Marijanović

Veliki arhitekti prošlog stoljeća

“Seed Cathedral” FOTO:
Najluđa građevina koju ste ikad vidjeli

Riječ uredništva

Dragi naši čitatelji,

stigao nam je osmi broj (Ne)stabilnosti. Ove godine u novom ruhu i formatu, ali s istim temama i problemima. Nadamo se da će Vam se svidjeti. Zahvaljujemo se svima onima koji su pomogli u realizaciji novog lista, prije svega upravi fakulteta na čelu s novim dekanom prof.dr.sc. Mladenom Glibićem, našim bivšim dekanu prof. dr.sc. Ivi Čolaku, prof. Boži Penaviću. Sve kritike one pozitivne i negativne možete izraziti uredništvu lista, s tim da očekujemo Vas koji dajete kritike da od iduće godine sudjelujete u izradi novog broja (Ne)stabilnosti. Uživajte!

Glavni urednici: Vedran i Iva

Sadržaj

Uvodni govor novog dekana Građevinskog fakulteta prof.dr.sc Mladena Glibića.....	3
Naglasci 2009./2010. godine	4
Zajedno na istom mjestu: znanost, film i sport.....	7
Deset godina studentskog zbora.....	12
Nogometna utakmica	13
IN MEMORIJAM - prof.dr.sc Pero Marijanović	14
Korizma je kao grmljavina slapa.....	16
Pod kamenom bjelim.....	18
Veliki arhitekti prošlog stoljeća.....	20
Najčudniji hoteli na svijetu	23
Hooverova brana.....	25
Tunel ispod Temze.....	26
‘Seed Cathedral’ FOTO: Najluđa građevina koju ste ikad vidjeli.....	28
Ward’s castle.....	29
Grad Santa Fe u Novom Meksiku - S A D	30
Ma tko je taj Pitagora?!.....	31
Salvador Dali.....	32
3D tehnologija kuca i na vrata domova	34
S T K Mostar.....	35
Stavimo zvono oko vrata	36
Na stručnu praksu u inozemstvo vodi vas laeste	38
Građevinski horoskop.....	39
Trofej svjetskih nogometnih prvenstava	41

Uvodni govor novog dekana Građevinskog fakulteta prof.dr.sc Mladena Glibića

Teče 32, akademska godina od nastanka Građevinskog fakulteta. Republički sekretarijat za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SRBiH je donio 11.12.1978. godine Rješenje o davanju suglasnosti za početak rada Građevinskog fakulteta u Mostaru. Fakultet je počeo s radom 1. rujna 1978., a službeno je registriran 11. svibnja 1979. godine Rješenjem Privrednog suda u Mostaru broj U-1248/79. u travnju 1979. godine je konstituiran Savjet Građevinskog fakulteta koji je preuzeo poslove upravljanja Fakultetom.

Prve dvije godine Fakultet je radio kao postanar u prostorima drugih fakulteta. Krajem ljeta 1981. godine Fakultet se većim dijelom preselio u zgradu Đačkog doma, gdje ostaje do 2008. godine. U prvoj generaciji studenata od upisanih 160 redovito je završilo Fakultet akademske godine 1982./83. godine 28 studenata. Do školske godine 1988./89. studij je trajao 8 semestara, a nakon toga do početka rata dužina studiranja povećava se na 9 semestara. U ovom predratnom razdoblju veliku pomoć radu Fakulteta pružali su Građevinski fakultet u Sarajevu i Građevinski fakultet u Splitu. Konstatan rast i razvoj fakulteta prekinuo je rat 1992. godine. Najveće posljedice od rata su se osjetile na odljevu nastavničkog kadra. Sama nastavna aktivnost bila je prekinuta samo od travnja do srpnja 1992. godine. Već u srpnju 1992. godine održavaju se ispitni rokovi u Širokom Brijegu. Nastava u školskim godinama 1992./93. i 1993./94. se izvodila u Širokom Brijegu i Neumu, da bi se ponovno u školskoj godini 1994./95. vratila u naše prostore u Mostaru. U ovom razdoblju dolazi do promjena nastavnih pla-

nova i programa, te njihovo usuglašavanje s našim referentnim fakultetom, Građevinskim fakultetom u Splitu. Zahvaljući ovom Fakultetu premošteno je najteže razdoblje u radu našeg Fakulteta.

Osim pomoći u vlastitom nastavničkom kadru splitski Fakultet omogućio je daljnje školovanje velikom broju našeg mladog nastavničkog kadra. Od tada se na Fakultetu odvija nastava na smjeru koja traje 8 semestara. Studij građevine i geodezije stupnja VI/1 je uspješno pokrenut školske godine 1999./2000. i iškolovana je jedna generacija ovog kadra. Prva generacija studenata koja je nastavu pohađala po Bolonjskom procesu upisana je akademske godine 2005./06. godine te ove akademske godine očekujemo prve studente koji će postati magistri građevinarstva. Od početka akademske godine 2008./2009. godine nastava se odvija u prostorima nove zgrade u krugu Kampusu Sveučilišta u Mostaru. Zahvaljući u prvom redu pomoći Republike Hrvatske dobili smo suvremenu i dobro opremljenu zgradu od 4.500 m². Na ovaj način ispunili smo jedan od uvjeta za uspješno odvijanje nastave prema Bolonjskom procesu.

Na prediplomskom studiju studira oko 380 studenata. Na dva usmjerenja diplomskog studija studiraju 24 studenta, dok još imamo oko 70 studenata koji trebaju završiti studij prema starom načinu studiranja. Nemamo dislociranih studija u drugim mjestima i svi studenti su redoviti. U nastavnom procesu sudjeluje 51 nastavnik i suradnik od čega ih je u stalnom radnom odnosu 29, a 22 su nastavnika i suradnika, najviše s Fakulteta strojarstva i raču-

narastva Sveučilišta u Mostaru i s Građevinsko-arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Ova dva fakulteta su i najviše pomogla u radu našeg Fakulteta u poslijeratnom razdoblju. Građevinski fakultet u Splitu nam je i referetni fakultet iz Republike Hrvatske. Drugi potreban uvjet za uspješno provođenje Bolonjskog procesa su kadrovi. Zahvaljujući pomoći Vlade Republike Hrvatske i ponovno najviše Građevinsko-arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Splitu svake godine dobivamo nove magistre i doktore znanosti. U prošloj akademskoj godini dobili smo dva nova magistra i dva nova doktora znanosti.

Ovakav trend s pravom očekujemo i u sljedećim godinama. Treći uvjet za "Bolonju" su financije. Čitavo Sveučilište se nalazi u teškoj financijskoj situaciji tako da i naš Fakultet ima velike probleme s financijskim spajanjem kraja sa krajem. Pošto na našem Fakultetu imamo samo redovite studente čiji je broj ograničen kapacitetima prostora i nastavničkog kadra, ali i kvalitetom nastave, prihodi od naplate od studenata nisu preveliki. Vrijednost novčanih naknada koje plaćaju studenti zbog ponovnog upisa nepoloženih predmeta već je na gornjoj razini financijske izdržljivosti obitelji studenata, tako da se rješenje financijske krize ne smije tražiti preko prihoda od studenata. Ali s maksimalnim smanjenjem troškova fakulteta i većim agažiranjem na stručnim poslovima nekako će se prevazići ova teška i nadamo se kratkotrajna kriza.

Da bi opstao Fakultet je prinuđen surađivati s gospodarstvom. Iz ove suradnje nastali su mnogi građevinski objekti koje su projektirali naši djelatnici. Posebno smo ponosni na to. Naš Fakultet je zahtjevan i težak. Težinu studiranja na ovom Fakultetu pokazuje i ovaj podatak da samo oko 10 % studenta redovno završi prediplomski studij. Zbog toga su naši diplomanti prepoznatljivi po svojoj kvaliteti, a ne po kvantiteti. Naši razvojni ciljevi su: podizanje razine kvalitete studiranja, poticanje znanstvene i stručne aktivnosti, školovanje nastavnog kadra te stvaranje boljih materijalnih pretpostavki za dalji razvoj.

Prof.dr.sc. Mladen Glibić

NAGLASC 2009./2010. GODINE

Akademski 2008./2009. godina za Građevinski fakultet, kad smo proslavljali tridesetu obljetnicu svoga postojanja i djelovanja, bila je, pjesnički rečeno, i godina drugog rođenja. Naime, Fakultet je te godine, dobivajući veličanstvenu novu zgradu, dobio mogućnost za jedan novi početak, za okretanje nove stranice svoje povijesti i za ubrzani korak naprijed.

U ovoj akademskoj, 2009./2010. godini, nakon godine rada u novoj zgradi, s ponosom i radošću možemo ustvrditi da Fakultet ima izuzetne

uvjete za rad. U ovom tekstu pobrojati ćemo detalje koji su obilježili tekuću 2009./2010. godinu. U ovu, akademsku 2009./2010. godinu ušli smo s novim dekanom. Prof. dr. sc. Ivo Čolak je, nakon dva odrađena mandata kao dekan, u kojima je obavio revolucionarne stvari za Fakultet predao vodstvo Fakulteta prof. dr. sc. Mladenu Glibiću, kojega čeka vrlo težak posao, u ovim kriznim vremenima očuvati stabilnost Fakulteta.

Na svečanoj promociji, održanoj 18. prosinca 2009. godini, promovirana je prva generacija sveučilišnih prvostupnika inženjera građevinarstva. Bilo ih je petnaest. Isti dan promovirano je i 28 diplomiranih inženjera građevinarstva i jedan inženjer građevinarstva. Dekan, prof. dr. sc. Mladen Glibić, ove je godine ustanovio Dekanovu nagradu koja će se prilikom svečanosti promocije dodjeljivati istaknutim studentima iz svake generacije za najbolji postignuti uspjeh u prethodnoj akademskoj godini. Na ovogodišnjoj svečanoj promociji Dekanovu nagradu za najbolji postignuti uspjeh u akademskoj 2008./2009. godini dobili su: Magdalena Čolak, za najbolji postignuti uspjeh u prvoj godini preddiplomskog studija građevinarstva u akademskoj 2008./2009.; Marijana Prkačin, za najbolji postignuti uspjeh u drugoj godini preddiplomskog studija građevinarstva u akademskoj 2008./2009.; Ante Džolan, za najbolji postignuti uspjeh u trećoj godini preddiplomskog studija građevinarstva u akademskoj 2008./2009. i Ilija Radoš, za najbolji postignuti uspjeh u prvoj godini diplomskog studija građevinarstva u akademskoj 2008./2009.

Nastavljena je i praksa, malo intenzivnijim tempom, održavanja redovitih Znanstvenih sati. Pobrojati ćemo Znanstvene sate koje smo imali u akademskoj 2009./2010. do objavljivanja Nestabilnosti. U dvanaestom mjesecu 2009. Znanstvene sate održali su prof. dr. sc. Pero Marijanović na temu SUVREMENE TENDENCIJE U SOFTVERSKOM INŽENJERSTVU i mr. sc. Mladen Kustura na temu ISTRAŽIVANJE SEIZMIČKE STABILNOSTI STAROG MOSTA U MOSTARU. U prvom mjesecu 2010. je mr. sc. Anton Vrdoljak imao

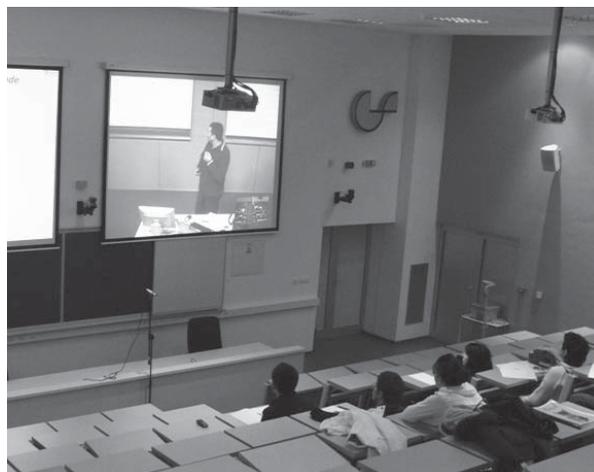

temu IMPLEMENTACIJA MODELA ICT-ALATA U NASTAVI MATEMATIKE. Zatim je u drugom mjesecu 2010. Znanstveni sat održao dekan, prof. dr. sc. Mladen Glibić na temu PROJEKT NOVOG MOSTA U MOSTARU (SJEVERNI LOGOR). I, u trećem mjesecu 2010. imali smo mr. sc. Ivanku Miličević-Capek s temom GROBLJA SEOBE NARODA NA PODRUČJU DANAŠNJE BOSNE I HERCEGOVINE i Ivanu Lukić s temom USPOREDBA STANDARDA ZA PROVOĐENJE CIU POKUSA I ANALIZA TROOSNIH ISPITIVANJA NA PIJESKU TE NJIHOVO NUMERIČKO MODELIRANJE.

U akademskoj 2009./2010. Fakultet je postao bogatiji za tri magistra znanosti. To su mr. sc. Tatjana Džeba, mr. sc. Mladen Kustura i mr. sc. Anton Vrdoljak. Prof. dr. sc. Pero Marijanović i doc. dr. sc. Maja Prskalo pustili su u rad novi geotehnički laboratorij na našem fakultetu 18. prosinca 2009. godine i na uređaju za izravno smicanje uradili prvi laboratorijski opit konsolidacije i smicanja uzorka, a nedugo nakon toga pušten je u rad i edometar, uređaj kojim se ispituje stišljivost tla.

Već drugu godinu uspješno se održavaju video-konferencijska predavanja. Prof. dr. sc. Luka Sopta i asistent Bojan Crnković s Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci putem video linka održavaju dobar dio kolegija Primijenjena matematika.

Ovo su bili samo naglasci ove, još tekuće, akademske godine koja do svoga isteka ima dosta vremena i mogućnosti.

Prof. dr. sc. Ivo Čolak, prorektor za znanost i razvitak Sveučilišta u Mostaru

Zajedno na istom mjestu: znanost, film i sport

N. Spremajući se za ovaj intervju pročitao sam Vaš životopis na stranici našeg Fakulteta i malo sam se zamislio što ja kao student mogu pitati jednoga redovitog profesora, doktora znanosti, da ne bude stereotipno, dosadno, te da bude u granicama dobrog ukusa, ali ipak zanimljivo. Možda će Vam neka pitanja biti banalna ili smiješna, ali istina je da mi studenti često ne znamo ni neke banalne stvari o funkcioniranju Sveučilišta. Stoga bih za početak volio da se Vi sami predstavite i reknete studentima sve što ste im nekada željeli reći, a niste imali priliku.

Pa, mislim da nema tako puno stvari koje sam želio reći studentima, a da im nisam rekao. I sami znate da su moja predavanja dosta otvorena, ima tu digresija nevezanih za samo nastavno područje koje se obrađuje. Tako se nekada dotaknemo i Lige prvaka (koja se igra utorkom iza predavanja), Božićnih filmova, studentskih putovanja, Građevinijade, načina rada i ispitivanja, studentskog života, kao i svega ostalog što i meni i studentima padne na pamet. Mislim da je sve među nama dosta otvoreno (odnosno ja se trudim da studenti budu što otvoreniji), kažem im sve što mislim i želim, a priliku imam svaki tjedan i zaista mogu biti ponosan i na naše studente i na svoj odnos s njima. I sami znate da je otpornost materijala jedan od najtežih predmeta (u stvari najopsežnijih), ali ističem da u ovih gotovo sedamnaest godina rada na Fakultetu nisam imao nijednu ni najmanju neugodnost ili bilo kakav nesporazum u odnosu s

bilo kojim studentom. Svi znaju što treba naučiti i znaju da će kad to nauče (i ako to nauče) svladati moje kolegije. Taj odnos mi je posebno bitan i on me veseli. A što se tiče predstavljanja, samo ukratko jedan kroki-životopis: Rođen sam 1968. u Širokom Brijegu, gdje sam završio osnovnu i srednju školu. Godine 1987. upisao sam Građevinski fakultet u Mostaru, diplomirao sam 1992. godine. Nakon zaposlenja na Fakultetu 1993. upisao sam poslijediplomski studij na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Splitu, magistrirao sam 1997., a doktorirao 2002. godine. Nakon toga bio sam 2003. na postdoktorskoj specijalizaciji u Zuerichu, u Švicarskoj. Nevezano za znanost, od stručnih poslova vrijedi izdvojiti dvogodišnji supervizorski posao na projektu rekonstrukcije Starog mosta. Usporedno s ovim radio sam punih deset godina honorarno na Radiju Široki Brijeg i kao izvanredni student diplomirao sam studij novinarstva na Filozofskom fakultetu.

N. Što možete reći o pet godina svoga dekanškog djelovanja, jer ipak bili ste jako mladi kada ste došli na to mjesto?

Mladost je u nekim slučajevima nedostatak, ali je isto tako u pojedinim situacijama velika prednost. Mislim da je meni bila prednost, jer vraćajući se u 2004. godinu i s obzirom na tadašnju financijsku, prostornu i kadrovsku situaciju na Fakultetu, zasigurno s manjom energijom i većim iskustvom ne bih se toliko dao u rješavanju spomenutih problema. Kad je čovjek mlađi, lakše će

upitati bilo što, pokucati na brojna vrata bez ziranja od negativnog odgovora i puno više sebe dati za ostvarenje cilja. Kod mladih ljudi nema toliko kalkulacija i mislim da mi je ta mladost uistinu pomogla. Ni danas nisam baš star, ali mislim da bih danas s ovim iskustvom puno više kalkulirao, ne bih bezrezervno išao, nekada i glavom kroza zid, kako bi se riješile financije, prostor i kadrovi. Naravno, sve to ne bi bilo dovoljno da nije bilo maksimalne potpore cijeloga kolektiva i ono po čemu ću najviše pamtiti petogodišnje razdoblje dekanstva je baš taj izniman kolektiv Fakulteta, odnosi među kolegama i vjetar u leđa i njihovu potporu svih ovih godina.

N. Velika je čast biti dekan fakulteta, a još veća biti prorektor jednog sveučilišta. Što ta funkcija znači, koja je njezina uloga na Sveučilištu u Mostaru, te koje su Vaše ovlasti?

Kao i na svakom fakultetu, na nižoj razini, tako i na Sveučilištu globalno postoje određena područja za koja su zaduženi tzv. zamjenici rektora ili prorektori. Na fakultetu ta područja pokrivaju prodekani, pomažu dekanu, oni su njegovi zamjenici i prvi pomagači. Trenutačno na Sveučilištu u Mostaru imamo dvoje prorektora, prof. dr. Draženu Tomić, prorektoricu za međunarodnu suradnju i financije, a ja sam prorektor za znanost i razvitak. Znači, zadužen sam za sve znanstvene projekte, simpozije, skupove, kongrese koji se organiziraju na razini Sveučilišta, za sudjelovanje u svim znanstvenim aktivnostima naših djelatnika, kao i za znanstvenu suradnju u inozemstvu. S druge strane "pokrivam" i područje razvitka, odnosno sve razvojne projekte, strategiju i investicije u koje ulazi Sveučilište u Mostaru.

N. Asistent i viši asistent, istraživač i šef laboratorija, nastavnik i predavač, docent, izvanredni profesor, redoviti profesor, prodekan za nastavu, dekan, te sada prorektor za znanost Sveučilišta u Mostaru, ovo je presjek vaših akademskih djelatnosti koje ste redom obavljali. Koja je od njih najdraža, najteža, najzanimljivija?

To se ne može baš jednostavno rangirati kao da je riječ o sportskom natjecanju pa ćemo sve poredati od prvoga do posljednjeg. Svako životno razdoblje ima svoje čari i u svakome postoje određeni ciljevi i ambicije. Asistent sam bio u ono ratno vrijeme kad sam tjedan dana boravio na Fakultetu, a sljedeći tjedan s puškom na terenu. Zadovoljstvo toga razdoblja je u velikoj želji, vjeri da se može promijeniti svijet, ambicijama i planovima koje je nudila budućnost. Poteškoća je bila što sam tada često bio "mali od palube", kao najmlađi djelatnik na Fakultetu osjećao sam da se moram najviše dokazivati kako bih išao dalje. Sa sazrijevanjem i stjecanjem nešto povoljnijeg statusa raslo je i samopouzdanje i vjera u vlastite mogućnosti i sposobnosti. A kasnije kad mladi znanstvenik magistrira, pa doktorira naprosto se "otvara svijet pred njim". Puno mi je značila i Švicarska, vidio sam kako drugi rade, istražuju, kako funkcionira jedan uređen sustav, ali sam isto tako shvatio da jedan naš prosječan student ili diplomirani inženjer uopće ne zaostaje za njihovim studentima ili inženjerima. Koliko sam god naučio i vidio koliko su organizirani, toliko sam dobio samopouzdanje i vratio vjeru u naše mogućnosti. Dekansko razdoblje bilo je iznimno zahtjevno zbog maloprije naznačenih razloga, ali je nudilo ogromnu šansu za dokazivanje. Otvarale su se mogućnosti za napredak, za stvaranje nečega novog, a postignuti rezultati su bili vidljivi i konkretni. Na koncu i ova prorektorska uloga pruža nove izazove, a prvi uspješan pokazatelj je da je naše Sveučilište predvođeno Građevinskim fakultetom ušlo u jedan projekt iz kruga FP7 pri Vijeću Europe, i to je tek drugi projekt FP7 u kojem sudjeluje netko iz Bosne i Hercegovine. Sama ta činjenica je velika satisfakcija, jer su sada djelatnici Sveučilišta u Mostaru u registru EU i za neke druge aplikacije i znanstvene projekte.

N. Glavni ste urednik časopisa za kulturu i umjetnost Vitko, urednik odlične monografije Građevinskog fakulteta, urednik i autor višestruko nagrađivane prve monografije Širokog Brijega, naravno svake godine lektorirate naš list Nestabilnost, vjerojatno ima još mnogo

djela s kojima nismo upoznati. Zanimljiva je poveznica građevina i novinarstvo, odnosno film. Često ljudi ne mogu povezati filozofske i humanističke znanosti s nekim od tehničkih fakulteta. Kako ste Vi to povezali?

Ništa se od nabrojanih stvari ne može u potpunosti odvojiti jedno od drugoga. Što sam u građevinarstvu, u tehničkim znanostima, što sam u tom području proveo cijeli svoj dosadašnji obrazovni, stručni i znanstveni vijek, svakako je zaslužna ljubav prema tome i želja za usavršavanjem. Međutim, kad čovjek nešto radi, to nije uvijek samo zadovoljstvo, nego je i obveza i odgovornost. Dosta se vremena i energije uloži u posao, tako da nam svima treba onaj "ispušni ventil". Sada dolazimo do ovoga drugog dijela, do drugog područja moga interesiranja, prema kojem također odavno postoji ljubav, ali danas je to postalo zadovoljstvo. To je jedan gušt, bijeg od posla i svakodnevice, koji me u pravom smislu odmara, jer najčešće nema rokove, nema ugovore, nema fiksirane datume i termine, nego se može odrađivati, ili bolje rečeno uživati u njemu, bez one uobičajene "presije".

N. Sudjelovali ste u organiziranju MFF-a (Mediteran Film Festivala), bili ste i članom filmskog žirija istog festivala, kao i West Herzegowina Festa, Vaš diplomski rad iz novinarstva bio je „Analiza filmske kritike“, a na danima Sveučilišta u Mostaru gledao sam film o Sveučilištu za koji ste napisali scenarij. Također ste s Jasmilom Žbanić sudjelovali u pisanju scenarija za film "Dnevnik graditelja", a prije par godina u jednom broju Nestabilnosti pisali ste o svojoj ljubavi prema filmu, od starijih studenata saznao sam da ste jedan od najvećih kolekcionara filmova. Otkud ta ljubav?

Pa ona postoji još iz djetinjstva. Obožavao sam ići u kino, osjećao neko uzbuđenje prije svake kino-predstave, uživao u onome što bi Goran Tribuson rekao "mirisu lizola" u dvorani i pratio evidenciju odgledanih filmova, glumačkih i redateljskih nastupa, a već tada sam selektirao i

ocjenjivao filmove po nekim svojim kriterijima i imao svoju "filmsku statistiku". Kasnije, sredinom osamdesetih došli su prvi video rekorderi kod nas, pa sam snimao i bilježio sve što me zanimalo, a iz tih dana potječe i filmsko kolekcionarstvo. Bez obzira što imam veliki broj novih izdanja, ipak su najveći dio te kolekcije filmovi iz četrdesetih, pedesetih i šezdesetih godina prošloga stoljeća, iz moga omiljenog razdoblja. Uglavnom, imam sve što sam mogao nabaviti od Hawksa, Davesa, Forda, Wellesa, Capre i Manna. Počeo sam pisati filmske osvрте, recenzije, kritike i oglede, te sam malo studioznije uronio u taj svijet s celuloidne vrpce. Na kraju je došla i najdugovječnija radijska filmska emisija u BiH "Filmski vremeplov" koju sam uređivao i vodio od 1992. pa sve do 2002. godine.

N. Činjenica da najveći hercegovački grad, grad s dva sveučilišta, grad s bogatom filmskom i kazališnom tradicijom, nema kino je sama po sebi poražavajuća, a sjediti i plakati nad tom činjenicom nema smisla jer to radimo godinama. Na neki način treba pronaći rješenje. Što biste Vi ponudili kao eventualno rješenje?

Rješenja koja mi možemo ponuditi mogu biti samo privremena, a nikako trajno ne mogu riješiti ovaj problem. Možemo improvizirati kao npr. što su učinili entuzijasti u Studentskom centru na čelu s ravnateljem Centra pa otvorili u svom prostoru improviziranu kino-dvoranu. Nešto slično smo par godina i mi na Građevinskom fakultetu radili u našem amfiteatru prije Božićnih blagdana. Entuzijasti poput Barnjaka ili Knezovića mogu na tri dana stvoriti privid kino-atmosfere u gradu organizacijom Dana filma, ali trajno rješenje se ne može dobiti bez potpore nadležnih institucija. Jedino ako u glavama ljudi koji vode kulturu, obrazovanje ili znanost u gradu i županiji sazrije svijest o nužnosti da jedan ovakav grad ima kino ili kazalište, kao i odgovarajuće uvjete za obrazovanje, može se iznaći trajno rješenje, odnosno mogu se osigurati sredstva za rad ovih ustanova. Kultura, znanost i obrazovanje kratkoročno ne

mogu biti isplativi, ali isplativi su za budućnost, za prosperitet i podizanje obrazovne i kulturne razine mladih ljudi. Uvijek se može "izvaditi" da postoje drugi prioriteti, kao što i postoje, ali to bi značilo da ćemo vječno zaostajati za "normalnim" svijetom.

N. Što Vam u životu znači riječ košarka?

Puno mi znači. U njoj sam od petog razreda osnovne škole, a punih četrnaest sezona igrao sam za prvi tim danas najtrofejnijeg bosanskohercegovačkog poslijeratnog kluba "Široki". Prestao sam aktivno igrati prije sezone kad je osvojen prvi kup i titula prvaka BiH 1998. godine. Tada je to postao pravi profesionalni klub, s dva treninga dnevno, s dosta profesionalaca izvana, tako da je bilo nemoguće uskladiti sve obveze

s vrhunskim sportom. Od tada je "Široki" osvojio dvanaest trofeja, po šest kupova i prvenstava, redovito igra u jednoj od najjačih europskih liga, NLB ligi, a evo sada je na najboljem putu da obrani titulu prvaka, nadam se sedmu po redu. Naravno, i danas sam aktivan u onoj veteranskoj košarki, svake godine nastupamo na otvorenom prvenstvu Hrvatske za veterane, a kad nisam negdje na putu, ne propuštam pogledati nijednu košarkašku utakmicu.

N. Ove ćemo godine organizirati košarkaško natjecanje između profesora i studenata. Hoćete li sudjelovati u ovom srazu?

Naravno, to nikako ne bih propustio. I ovdje je mladost velika prednost, već ste nas "razvalili" u malom nogometu, tako da nam naše iskustvo i profesorsko "filozofiranje" u ovome natjecanju ne može baš puno pomoći. No, kao glavni cilj ipak možemo postaviti da se malo bolje suprotstavimo nego naše kolege u nogometu, odnosno da ne budemo "potučeni do nogu". I svakako drugi je cilj ostati neozlijeđen.

N. Podrugljiv naziv za stanovništvo zapadne Hercegovine je „škutori“, a oni uzvraćaju pa Mostarce zovu „mostarski cigani“. To sve spada u probleme nekih drugih „znanosti“, ali zanima me što Vi „škutor“ možete reći meni „mostarskom ciganu“ o tomu?

Mislim da je taj antagonizam prenapuhan. Kad su u pitanju značajne stvari, i sada, i u bližoj, i u daljoj prošlosti, građani Mostara i zapadne Hercegovine čiji je Mostar sveučilišni, klinički i gospodarski centar, vrlo dobro surađuju i spremno staju jedni uz druge kako bi ostvarili svoje ciljeve. Jedino su tako i opstali i mogu opstati u budućnosti. Dakle, tu uopće ne postoje neke stvarne podjele, nego taj prostor funkcionira potpuno jedinstveno i nedjeljivo. Druga je stvar onaj klasični rivalitet kojega imaju sve sredine u užem i širem okruženju, pa i u svijetu. Pa pogledajte samo u Europi, primjerice u sportu ili u gospodarstvu, koliko imamo sličnoga rivalstva između različitih regija ili gradova, posebice ako su susjedi. Taj rivalitet često uopće nije nezdrav, nego upravo potiče ljude da budu još bolji, kvalitetniji u svome djelovanju. A što povremeno završi s pokojim šaljivim ili podrugljivim bockanjem, katkad i do razine vrijeđanja, treba prihvatiti kao neizbježnu negativnost, ali to nije ništa strašno oko čega treba podizati veliku prašinu. Ponavljam, to je normalno za sve ljude na svijetu koji žive jedni uz druge ili jedni s drugima.

N. Čivo i Čola su neki Vaši nadimci koje sam čuo. Ima li neki poseban nadimak kojim Vas zovu Vaši prijatelji?

Eto, to su ta dva najčešća nadimka. Prvi je nastao od inicijala prezimena i cijeloga imena, kako sam se par puta potpisao u šestom razredu osnovne škole u širokobriješkom Radioklubu, u dnevnik održanih radioamaterskih veza. Naravno, to je jedan prijatelj odmah iskoristio i nakalemio mi novi nadimak koji se prenosio po "čaršiji" i ostao za veliki broj ljudi sve do danas. Drugi spomenuti nadimak je nastao još ranije, još od prvoga razreda osnovne, a nastao je kao logičan nadimak od moga prezimena,

kakav su dobivala i druga djeca po prezimenu. Tim nadimkom me uglavnom zovu prijatelji iz osnovne i srednje škole, a dosta ih ima s kojima se susrećem i danas. Za vrijeme studija, a onda u ratu, te kasnije na poslu, nisam više dobivao nove nadimke, što je mislim logično, jer većina ljudi uglavnom nadimke dobiva u najranijoj životnoj dobi. Naravno, postoje iznimke.

N. Bili ste urednik nekoliko radijskih emisija više od deset godina, stoga ste jednim djelom mogli utjecati na mišljenje ljudi. Osobno nisam zadovoljan stanjem u novinarstvu, smatram kako nas novinari previše bombardiraju nepotrebnim stvarima, a nerijetko iznose svoja iskrivljena mišljenja o događajima o kojima nas izvješćuju. Što mislite zbog čega se to sve događa?

Stanje u novinarstvu, kao i u drugim segmentima društvenog i javnog života, neodvojivo je od stanja u državi i društvu u cjelini. Dakle, sve one negativnosti koje imamo u globalnom sustavu odražavaju se na sva područja društvenog života i djelovanja, pa tako i na novinarstvo. Naravno, ne treba generalizirati i govoriti da je svugdje situacija ista. Nije ista, postoje i svijetli primjeri, ali općenito ne može biti velikih odstupanja u ovoj državi gdje dosta stvari nije postavljeno na zdravim osnovama. U novinarstvu, ali i u struci i u znanosti, a da ne spominjem u politici i javnim institucijama, postoji dosta šarlatanstva koje, na žalost, zasjenjuje one dobre i kvalitetne stvari koje pojedinci godinama rade. Jedan broj neukih ili poltronski orijentiranih novinara, pa i novinara konformista, uništava sliku cijele profesije. Pošto ste i Vi građevinar, mogu napraviti usporedbu, to se događa slično kao što određena mala količina prljavog, blatnjavog agregata u betonu može "pojести" veliku količinu cementa i potpuno uništiti kvalitetu cijele betonske mješavine.

N. Nedavno sam čuo misao: „Ako nešto ne možeš uraditi, obrati se prezaposlenom čovjeku jer on sve može.“ S obzirom na već spomenute djelatnosti kojima se bavite, ova misao itekako se može odnositi i na Vas. Kako stižete

uskладiti sve obveze, što Vas od svega ovoga čini najispunjenijim?

Sve su to dijelovi jedne cjeline, jedne osobnosti, i bez bilo kojeg od tih dijelova, nešto bi nedostajalo. Čovjek je ispunjen kad odradi zacrtanu obvezu ili kad doživi nešto posebno, ali na to zadovoljstvo ili nezadovoljstvo ne utječe samo jedna stvar, jer život je skup različitosti. Naravno, u određenim životnim razdobljima, ljudi prerastu pojedine stvari, situacije ili im prestaju biti toliko zanimljivima, pa idu dalje i traže nove izazove. Ali uglavnom, sve ovo što ste spomenuli samo je jedna nadogradnja osnove koja se stvorila jako, jako rano i koja u tim najranijim danima isprofilira osobnost i sliku svakoga čovjeka. Tako da ovdje nema nekoga posebnog usklađivanja, sve što ste spomenuli čini moj život i čini mene, sve se odvija prirodno i neprogramirano. Ipak se programiraju strojevi, a ne ljudi.

N. Neću se nadati da ćete reći da Vas ovaj intervju nije umorio, jer s obzirom na broj pitanja nikomu ne bi bilo lako. Želim Vam zahvaliti u ime svih studenata Građevinskog fakulteta za proteklih pet godina Vašeg djelovanja kao našeg dekana, te se nadamo kako ćemo i od sada imati jednako dobru suradnju. Za kraj Vas molim za poruku koju biste uputili mladima...

Ne volim dijeliti savjete i poruke toga tipa, jer znam da ih u vašim godinama nisam baš volio slušati. A mi stariji se "naoružamo" s frazama, parolama i porukama i važno ih dijelimo kao da smo popili svu pamet svijeta. Zato, vi najbolje znate što vam je činiti, vi ste individualci i svaka osoba ima svoj pristup rješavanju problema. Inače, nekome kolektivizmu i ljudima koji su nudili "ispravne" i nedodirljive putove nikada, pa ni danas, nisam bio sklon. Jedina poruka koju mogu dati je da nema univerzalnih poruka za sve. Budite individualci i uvijek mislite svojom glavom. Ne postoji kolektivna svijest i kolektivno mišljenje. Ako s Vama osobno razgovaram na neku temu, mogu Vam dati svoje mišljenje o tome, ali davati generalne poruke za veći broj ljudi nikada me baš nije privlačilo, kao što ih nisam želio ni slušati.

Razgovarao: Vedran Vidović

Deset godina studentskog zbora

Nedavno sam načuo malo glasnjiji razgovor dvaju studenata gdje je jedan jakim tonom govorio kako on ne želi plaćati 10 km za Studentski zbor jer oni „ne pjevaju lijepo“. U prvi mah grohotom sam se nasmijao, a poslije ražalostio jer mi nije bilo jasno kako neki student našeg Sveučilišta ne zna što je to Studentski zbor i koja je njegova funkcija. Studenti čak ne znaju da Studentski zbor nije pjevački zbor. Odlučio sam napisati tekst o Studentskom zboru iz dva razloga jer se ove godine slavi deseta obljetnica zbora te kako bih još jednom objasnio što je to Studentski zbor i što se sve radi u njemu.

Studentski zbor je najviše predstavničko tijelo studenata. Studentski izbori se provode svake godine, kada studenti biraju svoje predstavnika u Fakultetsko vijeće te predsjednika podružnice Studentskog zbora tog fakulteta. Predstavnici svih godina jednog fakulteta biraju dopredsjednika podružnice Studentskog zbora tog fakulteta, a predsjednik i dopredsjednik predstavljaju fakultet u Predsjedništvu Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru. Predsjedništvo Studentskog zbora Sveučilišta bira predsjednika i zamjenika predsjednika, kao i glavnog tajnika. Predsjednik i zamjenik predsjednika Studentskog zbora su članovi Senata Sveučilišta gdje zastupaju interese studenata Sveučilišta. Osim primarne funkcija zastupanja interesa studenata na fakultetima i Sveučilištu, zbor ima zadaću organiziranja različitih seminara, sportskih natjecanja poticanja studenata na kreativni rad i sveopći aktivizam u promicanju kulture akademske zajednice, jer biti student znači biti dijelom akademske zajednice koja ima svoja pravila ponašanja kojih moramo biti svjesni i koja trebamo usavršavati.

Studentski zbor iznjedrio je i brine o brojnim studentskim udrugama, tako sada na Sveučilištu postoje udruge za međunarodnu razmjenu: IAESTE – udruga za tehničke fakultete, nalazi se u uredu Studentskog zbora našega fakulteta, BOHEMSA, AIESAC, ERASMUS MUNDUS, TEMPUS. Osim udruga međunarodne suradnje postoje i lokalne udruge: Debatni klub, Hrvatski studentski politološki forum, Klub studenata socijalnog rada, koje pomažu studentima prilikom njihovog obrazovanja usavršavati potrebne vještine. Organiziraju se i različiti tečajevi: informatike, pisanja životopisa, pisanje

Ante Cvitanović "Prijatelji" - pobjednička slika fotografskog natjecanja

EU projekata. Najveći uspjeh Studentskog zbora je otvaranje Studentske ambulante koju financira Dom zdravlja Mostar, a rade doktor opće prakse i psiholog, uskoro ginekolog i zubar, cijeli projekt financirali su Studentski zbor i Sveučilište. Ambulanta je otvorena svakim radnim danom.

Božićni humanitarni koncert postao je tradicija, a humanitarni koncert u proljeće za Studentski centar još je jedan znak humanosti Studentskog zbora. Ove godine kao i prošle na žalost koncert je održan pod nazivom „I studenti trebaju jesti“ gdje se prikupljaju novci za menzu, a godina prije proljetni koncerti bili su za opremanje informatičke učionice Studentskog centra. Brucošijada je nezaobilazan događaj svake godine, do sada su nastupali: Hladno pivo, Crvena jabuka, Zabranjeno pušenje, ali i svaki fakultet redovno pravi različite zabave tipa „Večeri građevinara“.

Od sportskih aktivnosti izdvajamo turnire u nogometu, košarci, stolnom tenisu, šahu i tavlji.

Zavidna je suradnja Studentskog zbora sa zborovima iz Hrvatske gdje sudjelujemo u radu Hrvatskog studentskog zbora. U BiH imamo jako dobre suradnje s drugim visokoškolskim ustanovama, kao i u cijeloj jugoistočnoj Europi. Slje-

deći cilj je pristupanje Studentskom zboru Europske Unije. Studentski zbor ima pravo reći da uz Sveučilište ima najveću ulogu u potpisivanju Pravilnika o izgledu diplome za prvostupnike. Predstavnici zbora aktivni su u mnogim komisijama na Sveučilištu: komisija za studentski standard, kvalitetu nastave... a sudjelovao je i u samoevaluaciji Sveučilišta.

Ove godine Studentski zbor je posebno sretan jer se obilježava deset godina djelovanja stoga su organizirani Dani Studentskog zbora kojima će se pokazati djelovanje zbora proteklih godina te ujedno dokazati kako je studentski zbor jedna od najbolje organiziranih studentskih udruga na ovim prostorima. Dani Studentskog zbora od ove godine postaju tradicija, a Građevinski fakultet može se pohvaliti velikim uspjehom na ovogodišnjim danima Studentskog zbora, jer osvojili smo dvije prve nagrade i to na turniru stolnog tenisa gdje je Paulo Mandić osvojio turnir, te na Fotografskom natječaju je pobijedio Ante Cvitanović.

Studentski zbor našeg Fakulteta organizira večeri filma, nogometnu utakmicu između profesora i studenata, uređuje časopis Nestabilnost, organizira Građevinijadu i večeri Građevinara, brine se o studentskim pitanjima, a ove godine ćemo organizirati i natjecanje u basketu između profesora i studenata.

Ukoliko imate neke ideje programe ili želite sudjelovati u radu Studentskog zbora, želite objaviti neki članak u našim novinama ili jednostavno želite riješiti neki problem obratite se svojim predstavnicima, i oni su Vas dužni uputiti o svemu.

Zahvaljujem se Ani Šljivić zamjenici predsjednice Studentskog zbora na vremenu koje smo preveli razgovarajući o aktivnostima Studentskog zbora u godinama kada nisam bio u Zboru, a htio sam Vas obavijestiti o njima.

Nadam se da više neće biti osoba koje će misliti da naš Studentski zbor ružno pjeva, jer Studentski zbor Sveučilišta u Mostaru je udruga koja jako dobro obavlja svoje obaveze i dužnosti te svakodnevno dobiva nove pohvale od različitih inozemnih komisija.

Vedran Vidović

NOGOMETNA UTAKMICA

Uoči dana Građevinskog fakulteta održana je malonogometna utakmica između profesora, asistenata i studenata. U tom prijateljskom susretu ipak je prevladala mladost i svježina studenata nad iskustvom profesora. Hoće li košarkaški tim profesora uspjeh izjednačiti međusobne rezultate vrijeme će pokazati.

IN MEMORIJAM

**prof.dr.sc Pero Marijanović
(1950-2010)**

„Nema plodnije i od Boga blagoslovljenije zemlje iako je malo ima, kao što je Hercegovina. Samo neka nije gladna ni žedna, s njom se ni Misir takmit ne može. Hoćete li igdje na svijetu naći kršnjega, krepčijega, zdravijega i bistrijega naroda, kao što je naš narod hercegovački, kome ništa drugo ne fali, nego prosvjeta, naobrazba i dobar uzgoj.“

Ove riječi napisao je veliki čovjek kojeg su nazivali Ocem Hercegovine, fra Didak Buntić, početkom prošlog stoljeća, a godinama poslije ovim mislima bio je okupiran i naš profesor Pero Marijanović, te je s toliko snage i volje upravo radio na odgoju, naobrazbi, prosvjeti, jer znao je da je naš narod bistar i da mu treba samo pomoći. Nama studentima u ovim izazovnim vremenima mnogo znači riječ ohrabrenja i primjer koji će nas poticati ići naprijed kroz život bez ikakva straha i neumorni za stjecanjem novog znanja.

Taj primjer za nas je naš profesor koji nas podsjeća na plodonosno visoko stablo pod kojim smo uvijek mogli naći duboki hlad i skloniti se od žege u vremenima suše i pustinje ljudske oholosti i pohlepe. Njegovo korijenje duboko je prodrlo u podzemlje naše kršne Hercegovine te nam iz dubine kapilarno prenosilo vodu i ljubav prema kamenoj ljepotici. Bio je čovjek čije smo plodove mogli, i moći ćemo bez pitanja ubrati, jer svoje neiscrpno znanje uvijek nam je velikodušno darivao, pokatkad nam je znao nuditi, al' mi smo odbijali bježeći od znanja.

Znate, mi studenti volimo dosta razgovarati o našim profesorima, analizirajući njihove postupke, i uvijek nam je bila neshvatljiva profesorova skromnost kojom je odisao s obzirom na njegov životopis koji smo mogli pročitati na stranici našeg fakulteta. Tu nam je naš profesor dokazao još jedan životni teorem, teorem kojeg rijetki posjeduju, teorem skromnosti koji glasi: Skromnost je vrлина umnih i mudrih ljudi.

Učio nas je dosljednosti, jednom prilikom dao sam mu izvješće s jednoga sastanka, no međutim u svojoj brzini na jednom mjestu ispustio sam napisati jednu riječ. Profesor me dozvao k sebi te mi blagim riječima objasnio kako u svemu što radimo trebamo biti precizni i dosljedni, a ta riječ što je nedostajala na tom mjestu može mnogo toga promijeniti. Njegova predavanja nisu bila samo čista teorija, nego teorija i praksa, praksa koju je prenosio na naš život, cjelokupno školovanje s osvrtom na neku duhovnu dimenziju koju ona znači. Kod profesora Marijanovića uvijek se znalo da samo rad i znanje prolaze, a onima koji se se bunili protiv toga znao je jednostavno odgovoriti. Iako nam je možda nekada bilo teško čuti riječi koje nam se ne sviđaju, znamo da je to uvijek bilo najbolje za nas. Professore, Hvala Vam za to.

U ime svih studenata Građevinskog fakulteta i Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru izražavam iskrenu sućut obitelji pokojnog profesora Pere Marijanovića. Sljedećim stihom tradicijske pjesme želim reći još jedno Hvala našem dragom profesoru Peri Marijanoviću.

*Oj visoki moj jablane,
nećemo ti lomit grane.
Nećemo ti lomit grane,
jer ti nama činiš lade.
A kad prvo sunce grane
zablistat će tvoje grane.*

Vedran Vidović

Korizma je kao grml

Dodite zimi sami na sedreni slap Kravice u Hercegovini. Prvo čujete zaglušujuću tišinu a tek potom i zaglušujuću buku vode koja se obrušava sa sedrene barijere na slapište. Tišina slapa je k'o ravnica, ona po kojoj hercegovačke vile kolo vode ili gone znojne konje u pričama čeljadi okupljene oko ognjišta na ciči zimi. Nekada davno.

Tek u toj ravnici tišine izdiže se put neba kula buke, tvrđava zaglušujuće grmljavine vode u padu. Iako ste unutar slapa, tik uz izmaglicu i pjenu kipuće

javina tišine slapa

vode, tišina je ipak vaša prava stvarnost i onu kulu buke kao da niste ni očekivali. Ona se međutim, poput Velebita, izdiže baš negdje na sredini toga polja tišine. Najednom shvatite da zapravo čujete zaglušujuću tišinu samo radi neke jasne i jake unutarne potrebe za grmljavinom buke kipeće vode koja se strmoglavo obrušava. Vi ste, definitivno, u polju tišine samo radi one kule buke koja se na njoj diže i koja vas neodoljivo privlači.

Tišina je vaša stvarnost a buka vaš cilj!

I shvatite još da, ma kojim god putom krenuli, svaki od njih vodi do te kule koja nas raduje i straši u isto vrijeme. Kažem straši, ne bukom jer je upravo ona čini veličanstvenom, već slutnjom što bi se to u njoj moglo kriti i nemogućnosti da tu slutnju ikada potpuno shvatimo. To je Korizma i Uskrs. Recite pravo, zar je ljudski očekivati Slavu Uskrsa nakon onolike ponižavajuće muke? Zar zaista do zaglušujuće kule buke slapa vodi put preko polja neizrecive tišine? Zapravo, ostavite ljudski red stvari vi koji na slap dolazite

Pod kamenom bijelim

Vesele oči nemirne djece prelijetale su preko starih hrastovih stabala u potrazi za savršenim mjestom za logorovanje. Stare grane žedne izvorske vode pružile su listiće na sve strane da se domognu bar kapljice škrte ljetne kiše. Ali kiši ni traga, malo grmljavine stara stabla vara, a oblacima nema mjesta u plavetnilu ljetnog neba. Okice veselo traže mjesto za igru u dnu starog okrajka. Posječene grane mladog jasena bit će pokrov kućici na dnu okrajka. Skupljeno je i kamenje za zidove novog doma, sve je spremno za početak velike gradnje.

Slušali smo djeda kako pripovijeda o starim trošnim kućicama na vrhu brda, ali nismo još spremni za takav pothvat. Odlučili smo napraviti kućicu od kamena i drva, pored vinograda pod krošnjama starih hrastova. Nedaleko od vinograda izvirala je hladna, bistra voda, baš kao u stara vremena nosili bi vodu u vrčevima. Opijeni pričama o prošlosti, zaneseni lijepim djedovim opisima nekadašnjeg života skupljali smo kamen poput mrava, složno i polako. Zidovi su se polako uspinjali i ponosno gledali na travu ispod sebe. Još

samo jedan kamen je nedostajao da završimo zidove, ali ponestalo nam je materijala. Zidove oko okrajka nismo smjeli rušiti jer nismo htjeli osjetiti dodir mlade drenove grane na svom bedru. Počeli smo tragati za posljednjim kamenom po obraslom okrajku. Ali kao da Hercegovina bježi pred našim nogama, kamenu ni traga, korak po korak, do dna vinograda, i gle, jedan jedini kamen skrio se u hladu vinove loze i uživa u mirisu ljeta. Bijel i hrapav kao idealan za zid novog doma. Ručice ga dohvatiše, snažno obgrliše, povukoše, ali ni pomaka, stajao je hrabro u crvenici. Pod prstima se osjetio blagi urez u tvrdoj površini, pod slojem mahovine skrio se znak spokoja. Čije li tijelo leži po bijelim kamenom? Satima smo sjedili i nagađali. Hrpica zemlje oko kamena je bila jako malena, pa smo mislili da je netko malen poput nas ležao u tom vječnom odmaralištu. Danima smo se raspitivali, ali djed kao da bježi od te teme, postao je bahat i tjerao nas od sebe. Nemirni i znatiželjni okupljali bi se u okrajku i razgovarali o otkrivenom grobu. Bio je to veliki izazov za male istraživače. Znali smo samo da grob nosi veliku tajnu, jer da je običan ne bi ležao daleko od groblja, sam u dnu okrajka, skriven od pogleda. Dani su prolazili, ljetno gotovo na izmaku, a naše istraživanje omotano tajnovitim velom sudbine...

Godine su odmicale, ljetni praznici donosili su nove tajne, a stare su pale u zaborav. Od znatiželjna i nemirna djeteta postao sam ozbiljan i odlučan, ali znatiželja je rasla u meni, ispunjavala moje dane nemirom, poticala me na nove stvari.

Poslije naporna ljeta, vratio sam se u rodno mjesto. Sve se promijenilo, zidovi starih kuća sve trošniji, a kuće sve praznije. Šetajući okrajkom, sjećanja su navirala, vodila me do mjesta neotkrivene tajne. Bijeli kamen stajao je na istom mjestu, sam i tajanstven, prekriven mahovinom kao da me zove da saznam što krije. Glas iz zemlje dopirao mi je do uha, i ne htjedoh

odoljeti pozivu prošlosti da postane otkrivena. Znatiželja mi se toliko uvukla u srce, pa postade dio mog života. Misli mi postadoše tako duboke da me nose godine i godine u prošlost, a usta sve gladnija znanja. Noć se već spuštala kad sam pošao posjetiti jedinog starca koji je u mojim očima vječno bio razigran i mlad, čovjek s najdubljim očima koje već godinama ne vide ljepotu života i najsnažnijim rukama koje su othranile toliko gladnih usta. U starom naslonjaču sjedio je i uživao u izmaku toplog dana vidjevši ljepotu utapanja sunca u plavetnilu neba nad visokim brdom. Polako se gasio i njegov život, ali to ga je veselilo. Znao je da ga anđeli žele povesti sa sobom u vječno odmaralište, priželjkivao je sresti svojeg sina i prigrliti ga kao nekada na stare grudi koje ga rodiše.

Laganim korakom pridoh mu da me ne prepozna, ali odalo me moje srce, kucalo je kao ludo, htjede iskočiti iz grudi kad ga vidje na izmaku života, starog i nemoćnog.

Pokušao sam suzbiti suze dok smo razgovarali, ali pri svakoj pomisli da je ovo možda posljednji put da čujem njegov glas, oči me iznevjeriše.

Govorili smo satima, još je samo glas ostao od čovjeka uz kojeg sam rastao. Govorio je o svemu, prolazili smo njegov život kao da se boji da nešto ne ostane razjašnjeno. Tako i moja znatiželja ispliva na površinu pa mu ispričam svoju tajnu o starom kamenu i priznam da me progoni želja da otkrijem tajnu o tom malenom grobu, ali nitko mi ne znade protumačiti postojanje nepoznatog groba na dnu okrajka.

Osjetivši u mojim riječima iskrenu molbu za saznanjem, odlučio mi je ispričati tajanstvenu priču o nepoznatom mjestu koje me toliko dirnulo da sam katkad mislio da me sudbina dovela do njega.

Bilo mi je teško slušati o ratu, uvijek su me pogađale takve pripovijesti pa bih katkad sanjao o tome. Priča o ratu poslužila je kao uvod, da me pripremi, upozna s groznim osjećajem gubitka koji je nosio u sebi, godinama... Njegova majka, lijepa i krhka mlada žena, nosila je svoje prvo dijete. Puna ponosa što će svom voljenom mužu podariti dijete, molila je sjedeći na travi u dnu okrajka i maštala o malenom, zdravom dječaku kojeg je nosila već deveti mjesec u svojoj utrobi. Zamišljala je kako će biti ispunjen njezin život kada rodi svog malenog dječaka, ma znala mu je ime već dulje vrijeme i govorila bi mu kao da je već pored nje, prepričavala mu svoje doživljaje iz djetinjstva...

Dok se sunce utapalo u plavetnilu ljetnog neba, poželi ona poći kući, ali bol ne dade joj pomaknuti se. Dozivala je svog voljenog, ali nitko se nije javljao, samo njezini krikovi odjekivahu okrajkom. Dijete je toliko željelo vani, a ona ga prvi put htjede zadržati, samo na par sati da se vrati u svoju staru kućicu, da ga rodi na istkanom pokrivaču koji je noćima sama tkala. Ali birati nije mogla i došao je trenutak da sretne svog toliko željenog sina. Posljednji njezin urlik dozvao je njenog voljenog, ali bilo je prekasno... Njezine krikove zamijenio je plač djeteta, a otkucaji majčinog srca nestali su zauvijek, hladnoća i spokoj odnijeli su i ovaj mladi život, ali dio njega tek je rođen i nastavit će ono što je ovo hrabro biće započelo.

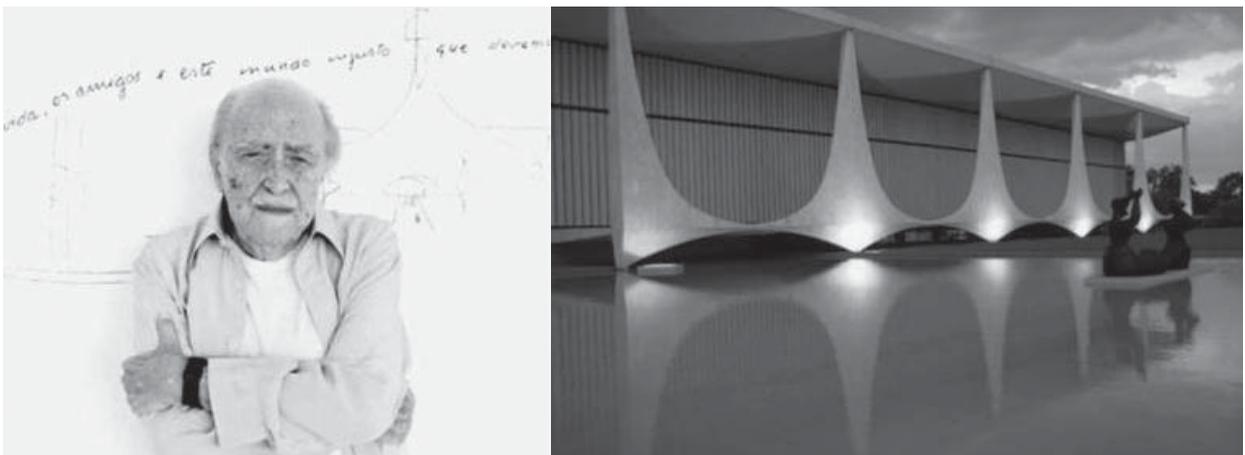
Mlada majka godinama leži pod bijelim kamenom u dnu okrajka, i čuva svoje najveće blago, dio sebe koji je proživio sve o čemu je ona sanjala, a sada na zalazu svog života govori o njoj, na pola puta do nje govorio je kao da se ne boji odlaska... Sunce se utopilo u visokim brdima, a njegove oči zastale s pogledom prema nebu, otišao je na put kojim se toliko veselio...

Prvi put u životu sam smrt doživio kao rađanje nove osobe, kao napuštanje zemaljske čahure koja nas sputava biti ono što zaista jesmo...

Marijana Prkačin

Veliki arhitekti prošlog stoljeća

Oscar Niemeyer Soares Filho (Rio De Janeiro, 15. prosinca 1907), brazilski arhitekt i urbanist. Jedan je od najvažnijih predstavnika moderne arhitekture i pionir upotrebe armiranog betona. Aktivan je već više od sedamdeset godina, te je jedan od kreatora brazilskog grada Brasilije, kojemu je zajedno s arhitektom Luciom Costom

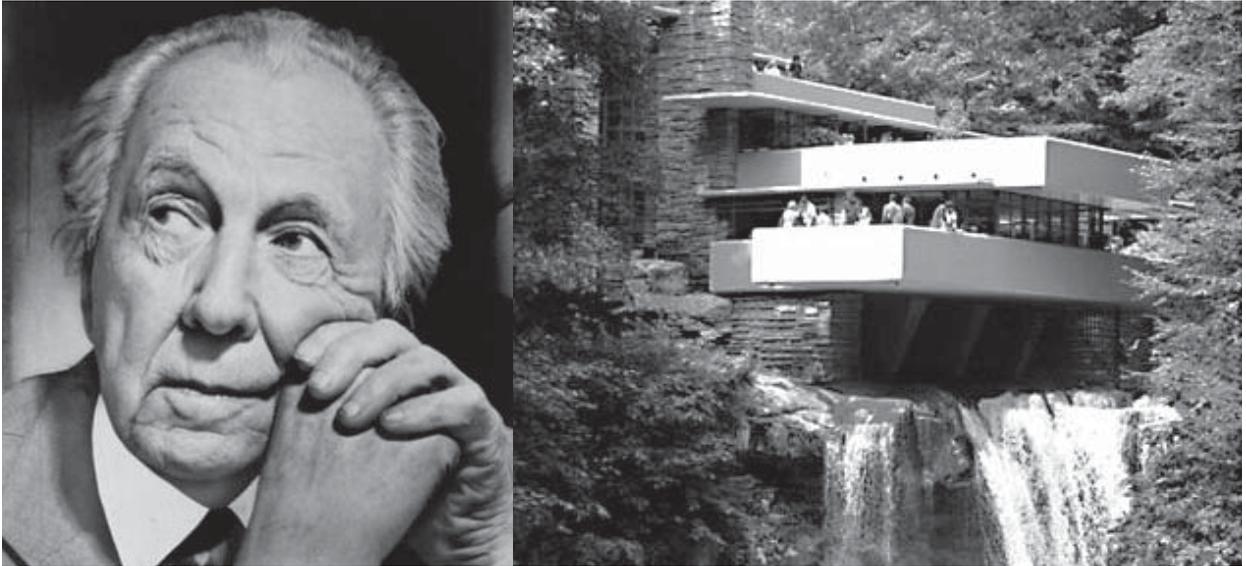

namijenio izazito moderan i strog stil. Luciju Costi posao izgradnje brazilske prijestolnice ponudio je predsjednik Juscelino Kubitschek, a ovaj je svojem učeniku Niemeyeru povjerio projektiranje zgrade Kongresa, Palače pravde, katedrale i stanova. Autor je mnogih projekata u Brazilu i u Europi. I kao stogodišnjak Niemeyer dolazi u svoj ured u zgradi Mae West u središtu Rija.

Frank Lloyd Wright (Richland Centar, 8. lipnja 1867. - Phoenix, 9. travnja 1959.), istaknuti američki arhitekt prve polovice 20. stoljeća.

„Frank Lloyd Wright. Najviše se divimo njegovim privatnim kućama, istinita elegancija se isprepliće sa jednostavnošću, bio je stručnjak u korištenju drveta i kamena“- Best Magazine Nakon djetinjstva provedenoga na farmi u Spring Greeneu, odlazi 1888. u Chicago i stupa u atelje vodećeg američkog arhitekta Louis Sullivana.

Prvi Wrightovi radovi, nastali još u ateljeu Sullivana – vlastita kuća u Oak Parku (1889.) i kuća Charnley u Chicagu (1891.) – u tragu su američke ladanjske arhitekture. Napustivši 1893. Sullivana, Wright se još jače priklanja tradiciji i projektira niz objekata osebujnoga pečata – kuće Winslow u River Forestu (1893.), Husser u Chicagu (1899.) i River Forest Golf Club (1898.). Oko 1900. zanosi se japanskom arhitekturom i inspirirajući se njome

uspijeva stvoriti građevni tip što ga varira u nizu poznatih “prerijskih kuća”. Osnovno je obilježje tih kuća horizontalna raščlanjenost i naglašen plastični motiv strehe.

Pored mnogobrojnih kuća koje je radio, jedan od najistaknutijih objekata je i Guggenheim muzej u Chicagu.

„**Tadao Ando**. Uveo je beton kao oblikovni materijal u arhitekturu. Smatrao je da samo bušenjem nekoliko rupa u betonu, ta površina postaje umjetničko djelo“ - Best Magazine Tadao Ando je rođen 1941 godine u Osaki (Japan). Posebno zanimanje za arhitekturu pokazao je prilikom citanja jedne knjige o Le Corbusieru, koju je otkrio još kao mladić. Svoje znanje o umjetnosti gradnje postigao je isključivo autodidaktičkim putem.

Proučavao je objekte velikana arhitekture kao što su Louis Kahn, Alvar Aalto, Frank Lloyd Wright, Le Corbusier i Mies van der Rohe. Sa 28 godine u Osaki 1969. osnovao svoju firmu Tadao Ando Architect & Associates. Prvi nacrti su bili male drvene kućice, unutrašnje uređenje i komadi namještaja. Nakon šest godina od osnivanja biroa izgradio je kuću Azuma u Osaki, za koju je dobio priznanje japanske, arhitektonske asocijacije.

“Studirao sam arhitekturu samostalno, vidio realne objekte na licu mjesta i o njima poslije čitao knjige.”

“Ne mislim da arhitektura treba suviše pricati”.

Ovaj njegov citat u osnovi opisuje temu njegove arhitekture, koja je prepoznatljiva kroz strogu kompoziciju i jednostavnost. Utisak o Andovoj arhitekturi tisine se ne stvara samo kroz strogi formalizam, geometrijske oblike i malo materijala. U svom trazenju jednostavnosti i sklada izmedju covjeka, prirode i prostora Tadao Ando povezuje japansku tradiciju sa zapadnom Modernom.

Glavna karakteristika Andove arhitekture su prazni prostori koji u Japanu imaju vlastito, estetsko značenje i puni su duhovne prisutnosti. U unutrašnjem prostoru dominira beton i svjetlo kao dva građevinska materijala. Svjetlo je stvoreno zahvaljujući ostavljenim otvorima u betonu. Materija i svjetlost su čvrsto povezani i jednako važni za postizanje prostora.

Antonio Gaudi, pravog imena Antoni Plàcid Guillem Gaudí i Cornet bio je katalonski arhitekt Art Nouveaua poznat po svom originalnom stilu i iznimno osobnom dizajnu.

Kao sedamnaestogodišnjak stiže u Barcelonu u namjeri da studira Arhitekturu. Gaudi je studirao arhitekturu na Višoj tehničkoj školi Arhitekture (La Escuela Técnica Superior de Arquitectura) u Barceloni od 1873. do 1877. god. Zbog nedostatka novca, usporedo sa studijem, radi kao tehnički crtač i ponekad kao dizajner namještaja. Pošto je te poslove odlično radio, za različite projekte ga primaju dvojica poznatih katalonskih arhitekata, Josep Fontseres i Joan Martorelj. U 26 godini diplomira, te za početak u profesiji radi kao dizajner interijera i dekorater. U kasnijim godinama se posvetio isključivo izgradnji svog remek dela - katedrale Svete obitelji (Sagrada Familia).

„Antoni Gaudi. Kao Dalijeva slika. Ako ste se vozili Barcelonom, sigurno ste vidjeli neko od njegovih djela, koje izgleda kao da se topi pod utjecajem kiseline. Njegovo najpoznatije djelo Katedrala u Barceloni nikada nije završeno, još uvijek je u izgradnji“ - Best Magazine

Dana 7. lipnja 1926. godine, Antonija Gaudija je pregazio tramvaj. Zbog njegovog lošeg izgleda i praznih džepova taksisti su odbili voziti ga u bolnicu u strahu da neće moći platiti vožnju. Nitko nije prepoznao najslavnijeg arhitekta Barcelone, dok ga prijatelji nisu pronašli u bolnici za siromašne sljedećeg dana. Kada su ga htjeli premjestiti u bolju bolnicu on je to odbio. Umro je dva dana kasnije, ožaljen od cijele Barcelone.

Matea Mikulić

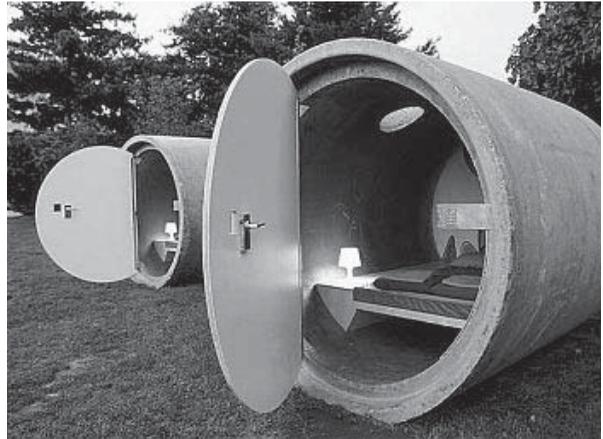
Najčudniji hoteli na svijetu

Hostel Celica, Ljubljana, Slovenia

Prvi od njih nalazi se u Ljubljani, namjenjen je mlađim posjetiteljima jer radi kao hostel, no pravo je mjesto za sve one koji žele osjetiti kako je provesti noć u zatvorskoj ćeliji. **Hotel Celica** smješten je u neposrednoj blizini centra.

Zgrada u kojoj se danas nalazi hostel ima dugu povijest, u vrijeme Austro-Ugarske na tom mjestu nalazio se zatvor za vojnike. I danas se gosti odmaraju iza rešetaka, no hostel odiše domaćom i gostoljubivom atmosferom.

Das Park Hotel, Linz, Austria

Hotel Park u austrijskom gradu Linzu će iznenaditi posjetitelje koji su mislili da građevinski materijal ne može biti udoban. Soba smještena u unutrašnjosti betonskih cijevi zadovoljit će i one koji traže komforan smještaj.

Gruft - Propeller Island City Lodge, Berlin

Two Lions - Propeller Island City Lodge, Berlin

U Berlinu, glavnom gradu Njemačke postoji također zanimljiv hotel **Propeller Island City Lodge** koji privlači mnoge posjetitelje, no rijetki su oni koji u njemu zaista odluče provesti noć.

Svaka soba ima svoje ime pa možete prespavati u šarenoj zatvorskoj ćeliji simboličnog naziva Sloboda, zatim u Bakinoj sobi, Lijesu ili Svemirskoj kocki. Oni najhrabriji mogu provesti noć u lavljem kavezu koji je ujedno i najskuplji apartman u hotelu.

The Hobbit Motel, Woodlyn Park, Waitomo, New Zealand

Ljubitelji Tolkinovih romana pronaći će idealan smještaj u **Hobbit Motelu** na Novom Zelandu i uvjertiti se koliko su gostoljubiva ta mala stvorenja.

Magic Mountain Hotel, Panguipulli, Region X, Chile

Izgradnju ovakvih neobičnih mjesta pokreću ljubav, umjetnost i želja za gostoprimstvom te oni zbog toga postaju česta stanica na putovanjima.

Anamarija Sušac

HOOVEROVA BRANA

VRIJEME: 1931.-1935.

MJESTO: BLACK CANYON, NEVADA SAD

“Izgradnja Hooverove brane pripada sagama o neustrašivosti”

OSKAR J.W.HANSEN, 1950

Godine 1994. Američko društvo građevinara proglasilo je Hooverovu branu nacionalnim povijesnim spomenikom graditeljstva i „jednim od sedam američkih modernih graditeljskih čuda“. Hooverova brana (do 1947. zvana Boulderskom branom) u svoje doba bila je najveća brana na svijetu. Već 1920. godine državne su vlasti shvatile da kroćenje Colorada ne bi samo suzbile poplave, nego bi

donijelo i druge pogodnosti, jer bi zajamčilo stalnu opskrbu pitkom vodom, omogućilo natapanje koje bi ne samo oplođivalo, nego i stvaralo plodnu zemlju te napokon proizvelo hidroenergiju i otvorilo rijeku za rekreacijske svrhe.

Gradnja brana

Radovi su počeli 1931. izgradnjom željezničke pruge za dopremu ljudi, strojeva i materijala na nepristupačno gradilište. Brana je izgrađena udruženim naporima konzorcija “Šest kompanija“. Radovi su počeli probijanjem tunela kroz oba kamena zida kanjona. Zatim su uzvodno i nizvodno od gradilišta podignute pomoćne brane, a voda je skrenuta kroz tunele. Tako su radovi mogli početi na suhom.

Unatoč povremenim zastojsima i razmjerno visokoj cijeni u ljudskim životima, projekt se uredno nastavlja.

Hooverova brana je betonska lučno-gravitacijska brana jer tlak vode zadržava, ne samo težina same brane, nego se ona i lukom brane prenosi na stjenke kanjona. Beton je nalijevan u stupastim, naknadno povezivanim blokovima. U trenutku kad je naliven i posljednji sloj betona, dakle sredinom 1935., i dvije godine prije roka, u branu je već bilo ugrađeno 2,6 milijuna prostornih metara betona, što bi bilo dovoljno za betoniranje ceste od New Yorka do San Francisca duge 4622 kilometara.

Projekt je od početka do završetka koštao 165 milijuna dolara. Većina se tih sredstava državi s kamatama vratila kroz prodaju struje što proizvođa brana. Hooverova brana je objekt veličanstvene ljepote, a vratila je i udahnula život velikom dijelu Sjedinjenih Američkih Država.

Koristi od brane

Natapanje više od 400000 hektara (4000 četvornih kilometara) nekoć sušne i neplodne zemlje na jugozapadu SAD-a stvorilo je obradivo tlo koje ubrajamo među najbolja u Americi. Pouzdan izvor čiste pitke vode stalno zadovoljava sve kućanske i privredne potrebe više od 20 milijuna ljudi u području brane. Pouzdana i jeftina hidroenergija strujom pokreće uređaje na području Arizone, Kalifornije i Nevade.

Elektrana godišnje proizvede više od 4 milijuna kWh, što je dovoljno za potrebe 1,5 milijuna stanovnika. Najveće jezero Mead je spojeno s manjim jezerima, na kojim posjetitelji uživaju u pecanju, skijanju na vodi i vožnji čamcima.

PODACI:

Visina: 221m
Duljina hrpta: 379m
Debljina na vrhu: 13,7 m
Debljina na dnu: 202m
Masa: 6 600 000 tona
Kapacitet jezera: 35,2 milijarde m³

TUNEL ISPOD TEMZE

VRIJEME: 1825.-1843.
MJESTO: LONDON, ENGLESKA

Početakom 19. stoljeća preko Londonskog mosta na Temzi je svakodnevno prolazilo više od 4000 zaprežnih kola, a gotovo 400 skelera ba-

vilo se unosnim poslom, prevoženjem putnika i dobara. Siguran i neometan put preko rijeke bez ometanja brodskog prometa mogao je osigurati samo tunel, pa je za ulagače postao privlačan, ali i posve nepoznat projekt, jer je trebalo izgraditi prvi podvodni tunel na svijetu.

Izgradnja puta ispod Temze, od Limehousea na sjevernoj obali do Rotherhithea na južnoj obali zapravo je već bila započeta i pritom je bio ostvaren znatan napredak. Međutim, 26. siječnja 1802. dogodila se katastrofa, više od 300 metara vertikalnih okana na sjevernoj obali urušilo je strop tunela, a zajedno s njim i glavni odgovorni graditelj Thomas Archway.

Tada na scenu stupa Marc Brunel. On se već iskazao kao plodni izumitelj s mnoštvom pate-

nata za izradu kamenih blokova za potrebe Krajevske mornarice.

Njegov odgovor na izazov tunela ispod Temze kao da je gotovo slučajno nastao nadahnut iskustvima iz Chathama. Ako treba izbušiti podvodni tunel kroz različite slojeve stijena, naslutio je, najbolje bi bilo oponašati rad brodotočca Terado navalisa čije se čeljusti zakreću u suprotnim smjerovima pa kroz najtvrdju brodsku hrastovinu buše savršen kružni prolaz. Brunel je tu ideju prenio na patent velikog štita koji će kasnije u svom obraćanju udruzi građevinara opisati kao "pokretni ksenon koji se giba horizontalno."

Veliki štit

U obliku kakvog ga je patentirao Brunel, štit je zapravo bilo veliki mehanički uređaj od lijevanog željeza s okomitim sekcijama u kojima je na tri kata stajalo ukupno 36 rudara. Oni su u propisanom slijedu ručnim alatom iskapali radno čelo tunela. Svaki je rudar stajao u svom odjeljku okrenut uglavljenim daskama. Njih bi redom skidao, kopao iza njih, pa ih vraćao na mjesto.

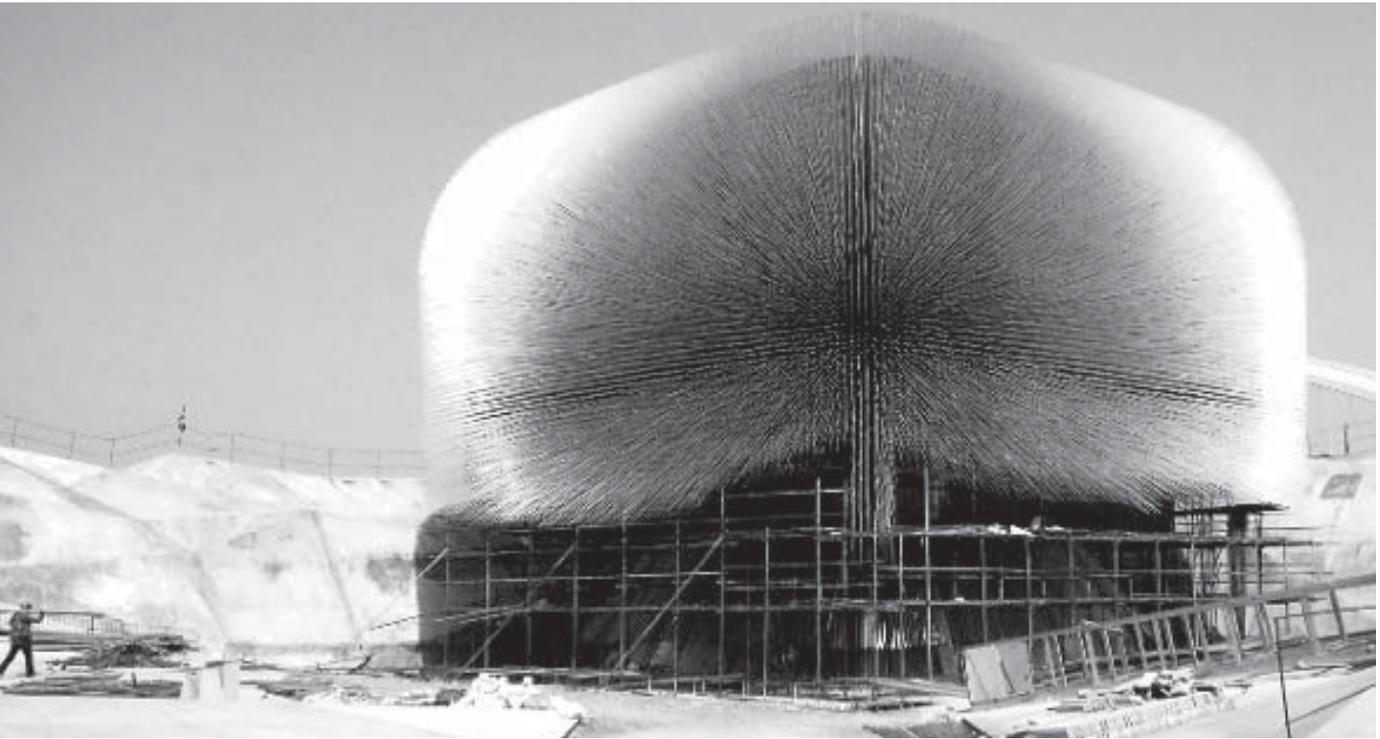
Štit bi tako polako napredovao, a za petama su mu išli zidari koji su od opeka položenih u roman-cement (cement dobiven od lapora) pravili oblogu tunela debelu gotovo metar.

U nesigurnim slojevima u kojima je tunel napredovao, neizbježna su bila povremena poplavljenja tunela, što je u jednom trenutku dovelo do sedmogodišnjeg prekida radova.

Tunel ispod Temze započet još 1825. napokon je dovršen 1843. Brunelov je obzid tvrd kao i nekada, ali putnici za svog kratkog prolaska danas teško mogu zamisliti tunel kao svojedobno mjesto održavanja bučnih gozbi Tunelskog kluba priređivanih uz svjetlost svijeća i s dva Brunela kao domaćinima.

Tomislav Dugandžić

‘Seed Cathedral’ FOTO: Najluđa građevina koju ste ikad vidjeli

Ovogodišnji *Shanghai World Expo* zasigurno će očarati svijet najnovijim dostignućima i krikovima koji će se predstaviti, no i prije nego je zaista započeo, već je oduševio mnoge ljubitelje arhitekture.

Dvadesetmetarsko izdanje pokriveno sa 60 tisuća tankih i prozirnih akrilnih šipska pod nazivom Seed Cathedral zasigurno će ostaviti traga na arhitektonskoj podlozi ovogodišnjeg Expo-a.

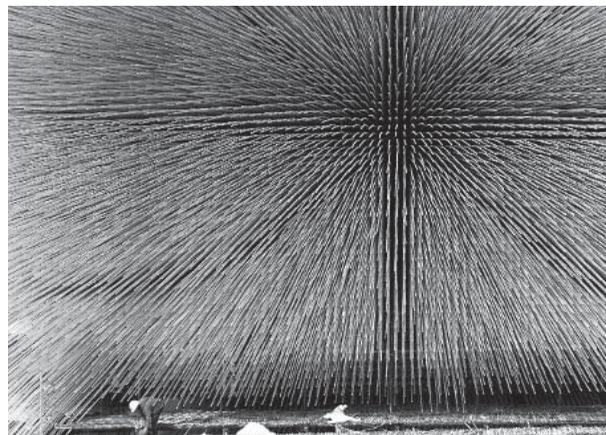
Naime, upravo tako će izgledati Britanski paviljon težak čak 25 milijuna funta čiji je primarni cilj “odagnati” zastarjelu kinesku percepciju viktorijanske Britanije te približiti jednu zemlju drugoj.

O divovskoj veličini ove građevine dovoljno govori i sam pogled na fotografiju na kojoj u donjem lijevom kutu možete vidjeti koliko je čovjek zapravo sićušan u odnosu na nju.

Za Seed Cathedral zaslužan je *Thomas Heatherwick*, autor poznate skulpture Bang u Manchesteru.

Ovogodišnji Expo započinje kasnije nego je to uobičajeno, 1. svibnja, i trajat će šest mjeseci.

Marija Krešić

WARD'S CASTLE

Ward's dvorac, odnosno Ward's kuća najstarija je, a ujedno i prva, konstrukcija od armiranog betona. Nalazi se u malom mjestu Rye Brook, u SAD-u, blizu granice New York-Connecticut. Struktura je podignuta u razdoblju između 1873. i 1875. godine od strane Williama E. Warda, tamošnjeg istaknutog inženjera.

Palača sa 17 soba, izgrađena je isključivo od betona, 636 m³ Portland cementa, 1272 m³ pijeska, 1908 m³ strojno drobljenog plavog kamena i 1908 m³ bijelih oblutaka. Beton je ojačan laganim, željeznim šipkama debljine 1 cm, u rasponu od 13 do 20 cm. U pripremi betona William E. Ward slijedi tehniku francuskog industijalca François Coigneta, čineći smjesu vrlo suhom i zbijenom.

Arhitekt Robert Mook dizajn naglašava uporabom betona kao glavnog građevinskog materijala. U strukturi dominiraju četiri priče, dvorac kao osmerokutna kula u jednom kutu, vanjski zidovi različitih boja betona ukrašeni grafit radom, vrata, prozorski okviri i lamperija koji su jedini izrađeni od drveta, te mansardni krov izrađen od čvrstog betona. U susjedstvu su izražavali nepovjerenje u konstrukciju nazivajući je „Ward's Folly“ (padajuća).

U izgradnji kuće, William E. Ward je htio testirati ideju izgradnje betonske kuće kroz stvarni eksperiment bez ugovornih strana posla, nadzirući sam izgradnju i koristeći svoje radnike. Nakon prvotne ideje o izgradnji betonske kuće, Ward je proveo ispitivanje armiranog betona 1871. i 1872. Ovi pokusi pokazali su da želje-

zno ojačanje treba biti smješteno na dnu grede da se odupre naprezanju ispod neutralne osi. Nakon što je izgrađena kuća, Ward testira snagu stavljanjem 24 tone teškog tereta između dvije središnje grede i uočava otklon od samo 0,3 mm.

Nekoliko godina nakon završetka dvorca Ward objavljuje rad „Beton u kombinaciji sa željezom kao građevinski materijal“. Dvorac je bio prekretnica u konstrukcijama. Pokazala se izvodljivost armiranog betona i cijelo novo područje za građevinske inženjere. 1977. Godine dvorac je proglašen povijesnim građevinskim objektom strane ACI (American Concrete Institute).

Valentina Zlatić

Grad Santa Fe u Novom Meksiku - S A D

Zagonetno stubište već 130 godina privlači preko 250 tisuća posjetitelja godišnje. Mjesto atrakcije je kapela Loretto.

Što čini ovu kapelu drugačijom od ostalih?

To je takozvano čudo koje u njoj postoji, njeno stubište. Kapela je izgrađena krajem 19. stoljeća. Kad je bila dovršena, časne sestre su primijetile da nedostaje stubište za galeriju. Provele su 9 dana moleći sv. Josipa da im pomogne, jer je on bio stolar po zanimanju. Na zadnji dan molitve jedan stranac pokucao je na njihova vrata i rekao im da je on stolar i da bi im on mogao pomoći napraviti stubište. On je sam samcat konstruirao stubište, koje bi se moglo nazvati vrhun-

cem stolarije. Nitko nije mogao shvatiti kako stubište može samo sebe držati, kad nedostaje centralni potporni stup. Stolar koji nije upotrijebio niti jedan jedini čavao ili čak ljepilo da sastavi stube... nestao je nakon završenog posla, ne tražeći plaću. Tada se pojavila priča u gradu Santa Feu da je stolar u stvari bio osobno sv. Josip poslan od Isusa da riješi problem časnih sestara. Od tada su stube poznate kao čudotvorne i pretvorile su se u mjesto hodočašća.

Tri su misterija u ovom slučaju, koje napominju u kapeli Loretto.

- Prvi misterij je da se do danas ne zna identitet čovjeka koji je izradio stubište.
- Drugi misterij je da svi inženjeri, arhitekti i znanstvenici kažu da ne mogu shvatiti kako stubište može stajati samo za sebe, bez središnjeg potpornog stupa.
- Treći misterij je: odakle potječe drvo. Nakon ispitivanja, pronašli su da drvo od kojeg je napravljeno stubište, ne postoji u cijelom njihovom području.

Još jedan detalj koji povećava vjerovanje u čudo Stubište ima 33 stube, Isusove godine starosti.

Ljilja Milićević

Ma tko je taj Pitagora?!

Svi mi kroz dosadašnje obrazovanje sigurno smo se susreli sa pojmom Pitagorin poučak! Ako ne kroz matematiku i tu famoznu mehaniku, onda se ovaj pojam javlja na jednoj od tabu kartica (društvena igra). No tko je zapravo bio taj Pitagora, čiji je poučak bio rješenje mnogih zadataka??

O životu toga grčkog matematičara i filozofa vrlo malo toga se zna sa sigurnošću. Za djela koja su se prepisivala samom Pitagori (oko 581.-497. Godine prije Krista) su zaslužni njegovi učenici, Pitagorovci, članovi napola vjerske škole koju je on utemeljio. Jedno od ključnih vjerovanja kojeg su se držali pitagorovci je bilo poimanje da je sve broj. Dakle sve stvari u prirodi su međusobno matematički povezane. Međutim potpuno je jasno da je Pitagora osobno izvodio praktične pokuse kako bi otkrio vezu između matematike i glazbe. Smatra se da je ili vješao utege različitih težina na niz žica, ili je eksperimentirao s različitim duljinama žice, istražujući kakav je matematički odnos između tonova dobivenih trzanjem žice, duljine žice i težinom utega.

Otkrio je da jednostavni omjeri cijelih brojeva između duljina žice, primjer žice neke duljine i žice dvostruke duljine, proizvode skladne tonove. Ta su opažanja napokon dovela do određenja glazbenih ljestvica onakvih kakve poznajemo danas. Ne samo što je to bilo velebno glazbeno otkriće već je i pravi primjer uopće da je fizikalni zakon izražen matematički. Kao rezultat toga rođena je znanstvena disciplina matematička fizika. Takvo poimanje skladnih odnosa među fizikalnim veličinama dovelo je Pitagoru da zamisli da Zemlja ima oblik kugle. Vjerovati u takve osnove u to vrijeme bilo je krajnje ograničeno. Ta ideja „savršenog“ matematičkog odnosa između kugle koja opisuje kružnice i zvijezda koje se slično ponašaju unutar kuglastog svemira (baš kao što se glazbeni tonovi skladno uvijaju i ovise jedni o drugima) za pitagoru i njegove sljedbenike izgledala je mnogo „privlačnija“ nego Anaksimandrove ideje da

je Zemlja cilindrična ili pak u obliku ravne ploče. Taj je svjetonazor postao kasnije toliko snažan da je potaknuo brojne grčke znanstvenike da traže i napokon nađu matematičke dokaze teorije da je svijet doista kuglastog oblika. Ono što nas zapravo zanima je to da su pokusi pitagorevce doveli do brojnih otkrića, poput poučka da je zbroj kutova u trokutu jednak zbroju dvaju pravih kutova (180°). Drugi otkriveni poučak bio je da je zbroj unutarnjih kutova u pravilnom n-terokutu jednak kutu koji je 2n-4 puta veći od pravog kuta. A njihovo vjerojatno najveće aritmetičko otkriće jest otkriće iracionalnih brojeva. Poznati Pitagorin poučak po svojoj prilici bio poznat još Babiloncima, ali ga je Pitagora vjerovatno prvi matematički dokazao. ***Kvadrat nad hipotenuzom pravokutnog trokuta jednak je zbroju kvadrata nad katetama. Još se može izraziti $a^2 + b^2 = c^2$, gdje su a i b katete, a c hipotenuza.***

Možda je ironija što se Pitagora danas spominje u vezi s tim poučkom, za koji se znalo još dvije tisuće godina prije, a što su njegova originalna otkrića ostala u pozadini. Može se tvrditi da je otkrićem glazbene ljestvice, zapravo utemeljenjem pravila za glazbene harmonije koje danas uzimamo zdravo za gotovo, Pitagorino djelo imalo mnogo veći utjecaj na povijest svijeta nego jedna jednostavna, uglavnom posuđena formula. Pitagori se također pripisuje da je dvije tisuće godina prije Christophera Columba zamišljao Zemlju kao kuglu.

Ivan Sulić

Salvador Dali

Jedina razlika između nadrealista i mene je u tome što sam ja nadrealist

Salvador Domingo Felipe Jacinto Dalí i Domènech, Markiz od Pubola ili Salvador Felip Jacint Dalí Domènech, znan kao Salvador Dalí španjolski slikar, pisac, dizajner i autor filmova.

Dalí je rođen 11. svibnja 1904, u 8:47 u gradu Figueresu, blizu francuske granice, u Katalonji. Dalíjev stariji brat, također nazvan Salvador je umro devet mjeseci ranije od vrste stomačnog gripa. Njegov otac, Salvador Dalí i Kuzi, je bio odvjetnik i pisar srednje klase. Majka Felipe Domenech Feres je ohrabivala sina prema umjetnosti dok se otac tome protivio.

Kada je imao pet godina, Dalija su roditelji odveli na bratov grob i rekli mu da je on njegova reinkarnacija, u što je Dalí čitav život vjerovao. O svom bratu Dalí je govorio: "...Sličili smo jedan na drugoga kao dvije kapi vode, ali s različitim odrazima." (On je) "...bio, vjerojatno, prva verzija mene, ali začet previše u apsolutnosti." Dalí je, također, imao i sestru, Ana Mariju, tri godine mlađu od njega. Godine 1949. Izdala je knjigu o svom bratu: "Dalí, viđen od strane sestre." Između 1921. do 1926. studirao je umjetnost u Madridu. Dalí je 1924. suspendiran na godinu dana zbog neposluha, a 1926. je izbačen zbog buntovnog ponašanja, odbio je analizu jer je bio uvjeren da njegovi učitelji nisu bili dovoljno kvalificirani da bi ga ocijenili. U svojoj ranoj fazi stvaranja Dalí je bio inspiriran apstraktnom umjetnošću svojih sunarodnjaka Pabla Picassa i Joana Miróa, eksperimentirao raznim avangardnim stilovima, uključujući i kubizam.

Dalí je u povijesti zapamćen po svojim snažnim i bizarnim slikama, te kao jedan od najpoznatijih predstavnika nadrealizma u slikarstvu. No, unatoč njegovom jedinstvenom načinu slikanja, mnogi stručnjaci upravo taj način atributiraju utjecaju renesansnih majstora. Među njegovim enormnim opusom ipak je najpoznatija njegova slika Postojanost pamćenja (Mekani satovi) dovršena 1931., koja je, osim po svojoj iznimnoj umjetničkoj vrijednosti, poznata po tome što je korištena u mnogim igranim i animiranim filmovima.

Svoje umjetničke ambicije, Dalí je usmjerio i na fotografiju, dizajn, književnost i snimanje filmova. Suradivao je i s Waltom Disneyjem na nikad dovršenom, za Oscara nominiranom animiranom filmu pod nazivom Destino, koji je dovršen i izdan tek 2003. godine. Na području igranog filma suradivao je sa slavnim Alfredom Hitchcockom na filmu „Opsjednut“ iz 1945. za koji je napravio slavnu scenu sna, a sa svojim prijateljem, redateljem Luisom Buñuelom suradivao je (scenarij i gluma) na avangardnim filmovima „Andaluzijski pas“ i „Zlatno doba.“

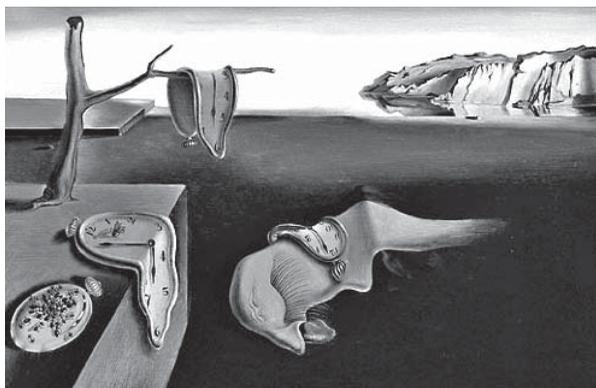
Dalí je tijekom cijelog svog života inzistirao na svom "arapskom porijeklu" tvrdeći da je potomak Maura koji su od 711. do 1492. (skoro 800 godina) živjeli na jugu Španjolske. Iako su ga mnogi smatrali izrazito maštovitim, Dalí je imao potrebu da čini mnoge bizarne i čudne stvari kako bi privukao pozornost na sebe. To je nekad ljutilo pobornike njegove umjetnosti jednako kao što je ljutilo i njegove kritičare, jer su neke od tih stvari privlačile više pozornosti nego njegova umjetnost. Dalí je, također, eksperimentirao s dadaizmom, što je ostavilo jak dojam na njega kroz čitav život i rad.

Dalí je 1929. godine sreo svoju muzu, inspiraciju, i buduću ženu Galu, rođenu Helena Dmitrievna Deluvina Diakonova, Ruskinju, emigrantkinju, stariju od njega jedanaest godina, koja je tada bila udata za nadrealističkog pjesnika Pola Eluarda.

Tijekom svojih kasnih godina, Dalí se nije ograničio samo na slikarstvo nego se počeo baviti i drugim poslovima: izrađivao je djela pomoću metode prskanja tinte na prazan papir i postao je jedan od prvih slikara koji je holografiju koristio u svrhu umjetnosti. Velik broj njegovih djela iz ovog razdoblja sadrži mnoge optičke iluzije. Kasnije su mnogi mladi umjetnici, kao Andy Warhol, spominjali da je Dalí izvršio velik utjecaj na pop art. Dalí se također znatno zanimao za prirodne znanosti i matematiku. To se može vidjeti i na njegovim slikama, naročito onim iz 1950-ih, gdje je svoje likove prikazivao pomoću nosorogova roga, simbolizirajući geometriju (rog raste u skladu s logaritamskom spiralom) i čednost (Dalí je nosoroga povezivao s Djevicom Marijom).

Salvador Dalí je bio jedinstven i neponovljiv, a i puno više od toga i mogla bi se o njemu napisati enciklopedija njegovih stvaralaštva. Još nešto zanimljivo, više je puta dnevno spavao po 15 minuta, a to je postizao tako što je spavao sjedeći i držeći u ruci žličicu koja bi mu, čim bi zaista zaspao, ispala u metalni lavor te ga probudila. Mnogi su mislili da je Dalí pri stvaranju svojih djela uzimao drogu zbog slika koje prikazuju nastran i sablastan svijet, ali je on to demantirao: "Nikad nisam uzimao drogu, jer sam ja droga. Ja ne govorim o mojim halucinacijama, ja ih izazivam. Uzmite me, ja sam droga."

Skoro sva Dalíjeva djela imaju neko simbolično značenje ili nekakav simbolistički element u njima. Primjer toga su njegovi mekani, "tekući" satovi, koji se prvi put pojavljuju na slici Postojanost pamćenja (Mekani satovi) iz 1931., a oni simboliziraju Einsteinovu teoriju da je vrijeme relativno, a ne fiksno. Ova ideja, da satovi simboliziraju posebnu relativnost, Dalíju je pala na pamet kada je jednog dana u kolovozu buljio u komad sira.

Osim slona i satova, jaje je također jedan od čestih Dalíjevih motiva. On jaje povezuje s nečim očinskim i interauternim, no koristi ga kako bi simbolizirao nadu i ljubav. Na njegovim slikama, osim tri navedena simbola/elementa, pojavljuju se i različite životinje: mravi simboliziraju smrt i iznimnu seksualnu žudnju, puž je povezan s ljudskom glavom (to dolazi od njegovog prvog susreta sa Sigmundom Freudom kada je vidio puža na biciklu), a skakavac je simbol straha i ispraznosti.

Dalíjev muzej u Figuerasu na čijem se krovu mogu vidjeti jaja, za Dalíja simbol nade i ljubavi. Zanimljivost je da je Dalí dva, od tri primarna simbola, koristio i u svom kiparskom radu dok simbol jajeta nikad nije prenio na neku od svojih skulptura, ali se zato simbol jajeta može vidjeti na krovu Dalíjeva muzeja u njegovu rodnom gradu Figuerasu.

Umro je 1989. i po njegovoj želji pokopan je u svom muzeju pokraj WC-a... Čovjek mora u svojoj glavi istodobno shvaćati da je Dalí dobar projektant i gadan čovjek. Prva karakteristika ne poništava ili, u ikojem smislu, utječe na drugu.

Marijana Kraljević

3D tehnologija kuca i na vrata domova

Ne znam baš koliko ima smisla pisati o 3D tehnologiji u Mostaru s obzirom da će, dok mi dobijemo kino, filmovi vjerojatno biti prikazivani u 4D, 5D ili 9D tehnologija. Ali evo, znajmo što propuštamo.

3D tehnologija temelji se na prikazu različitih varijacija slike, dok ostatak posla odrađuje mozak. U kinima se slika projicira na platno putem dva projektora, umjesto uobičajnog jednog, samo s malim pomakom. Ostatak pribora su 3D naočale kod kojih je svaki objektiv postavljen da filtrira različito svjetlo i tako priprema sliku za oči.

Tehnologija koja nam je trenutno dostupnija od kina su 3D televizori koje možemo nabaviti za "pišljivih" 4000\$ i to zasad samo u Velikoj Britaniji, ali bez brige, sigurno će se naći neka dobra duša da Vam ga pošalje autobusom.

Prva TV kuća koja će emitirati 3D signal bi trebao biti ESPN i to „derbi“ utakmicu između Južnoafričke Republike i Meksika. FULL HD 3D TV funkcioniра na

istom principu kao i kino vezija, samo s razlikom u naočalama, koje kod TV-a komuniciraju s uređajem i daju detaljniju i realniju sliku.

Kada kažemo da 3D nije za svakog, to stvarno i mislimo (ali stvarno). U stvari, procjenjuje se da je 4 posto populacije, zapravo, fizički nesposobno vidjeti 3D bez obzira na tehnologiju zaslona. I da stvar bude gora, istraživanje je pokazalo da do 56 posto populacije u dobi od 18 do 38 godina starosti imaju jedan ili više problema s binokularnim vidom i stoga bi mogli imati poteškoća s doživljavanjem 3D-a. Ako ste, pak slijepi na jedno oko, vi i dalje možete gledati u 3D-u, ali će vam film izgledati kao i svaki drugi. Naravno, uz pretpostavku da imate naočale jer će bez njih slika biti mutna i nejasna.

Još jedan zanimljiv detalj je da na 3D tehnologiji ubrzano radi jedna od najvećih pornografskih kuća, tako da možemo uskoro očekivati i poboljšanja u sferi filmova za odrasle.

Ivan Krišto

STK MOSTAR

Grad Mostar ima dugu stolnotenisku tradiciju, stolni tenis se igrao u parkovima, školskim dvoranama i radnim organizacijama. U gradu je djelovao Stolnoteniski klub Mostar (STK Mostar) utemeljen 1980. godine, da bi kroz ratne godine prestao s radom i ponovno se aktivirao 1999. godine.

Obnavljanje kluba je pokrenulo ovu športsku oblast s mrtve točke, a želja za izgradnjom dvorane postala je imperativ za daljnji rad i djelovanje. Registracijom kluba započeto je jedno novo razdoblje za ovaj privlačan šport u našem gradu.

Kroz druženja i stolni tenis rasle su generacije i mnoge mlade ličnosti su uspjele izaći na prave životne putove, održavana su prvenstva po školama, mjesnim uredima i organizirana otvorena prvenstva grada u više kategorija mladi-juniori, seniori i veterani.

Kako je oduvijek poznato da šport i život uz šport omogućava pozitivan razvoj osobe i potiče promjene koje stvaraju pozitivnu okolinu, grupa zaljubljenika u ovaj šport je obnovila rad STK Mostar, koji sada djeluje kao udruga građana.

Napori osoba u upravi kluba, njihovo oduševljenije ljubav za ovaj šport dali su rezultate. Pronađena je odgovarajuća lokacija u sklopu Osnovne škole Ivana Gundulića (Peta osnovna). U svibnju

2007. godine završena je projektna dokumentacija za izgradnju prve stolnoteniske dvorane u gradu Mostaru. Uz financijsku potporu Gradske uprave konačno je otpočela i izgradnja željno očekivane stolnoteniske dvorane.

U prosincu 2007. godine dovršeni su kompletni radovi na dvorani površine od 285 m², koja sa svojom osnovnom dvoranom i pratećim sadržajima zadovoljava sve uvjete za daljnji razvoj stolnog tenisa u gradu Mostaru.

Sada, kad su stvorene pretpostavke za razvoj STK Mostar i stolnog tenisa u gradu Mostaru jako je bitno privući što više raznih skupina ljudi, među njima i studente Sveučilišta u Mostaru, kako bi ovaj šport u pogledu sveučilišnog digli na jednu veću razinu, nego sada. Svake godine Studentski zbor Sveučilišta u Mostaru organizira studentsko natjecanje u stolnom tenisu tako će se i ove godine održati sredinom travnja u prostorijama STK Mostara.

Ako zanimanje za ovaj događaja bude zadovoljavajuće, nije isključeno da se krene sa sveučilišnim ligom po uzoru na veća sveučilišta, kao Zagrebačko, jer uvjete imamo koje do sada nismo imali, sve ostalo je na nama.

Paulo Mandić

Stavimo zvono oko vrata

Nisam od onih rođenih talenata za pisanje pjesama ili „dubokih“ knjiga, niti sam neki Einsteinov potomak da razvaljujem puste jednadžbe ili pak da otkrivam nove planete. Jednostavno sam prosječna, pomalo i dosadno prosječna djevojka, koja je igrom slučaja možda zbog urođena inata roditeljima upisala Građevinu i našla se na trećoj godini. Doduše, malo znanja, malo sreće i puno snalažljivosti dovelo me tu gdje jesam.

U politiku se baš i ne razumjem, zapravo ne želim je razumjeti ni imati doticaja s njom, ali na neki glup način uvijek pronade put do mene. No, neću ulaziti u detalje niti vam lagati (za to imamo Vlade) već ću se osvrnuti na njezine posljedice, možda uz korupciju najveću, a to je nepravda. Ali suzit ću i tu globalnu riječ na malo područje koje se zove Sveučilište u Mostaru. Doduše, bit ću subjektivna jer ipak sam ja dječe Plave zgrade i iz mog tupog ugla izgleda nakako ovako:

Kući mi je situacija takva da je jedan od roditelja doktor, a drugi inženjer. Kako nikada nisam podnosila miris krvi, znalo se odmah da sam crna ovca i da neću nastaviti obiteljski posao. Hvala Bogu nisam jedinica pa je ta čast pripala mojoj sestri. Krenuvši na fakultet otac mi je udjelio „mudre“ savjete i pokušao mi objasniti što me čeka u bijelom svijetu. Naravno s 19 sve te riječi nestanu nakon što pređete preko vrata. No, jedna mi je misao ipak ušla, kao parazit se nastanila u glavi: „Draga lve, nekad u selu najvažniji je bio učitelj, pa svećenik te na koncu doktor, a danas su ti doktor i učitelj zamjenili mjesta.“ Mislila sam da se hvata za slamku, ne bih li naglo promjenila svoje mišljenje i postala imuna na krv, ali kako to često biva, dijete se uvjerilo da je roditelj u pravu. Gle čuda. I tako ja jednog siječanjskog jutra se budim, kad zvonu svećenik blagoslovit kuću. Nakon obavljena posla, ponudili smo mu da ostane na ručku i tako smo ušli

u priču. Kad se uvjerio da smo normalna djeca i da je naš izgled samo posljedica mamurluka, dotaknuli smo se fakulteta. Prvo je mene upitao što studiram, a u meni se odjednom pojavio ponos i s osmijehom mu kažem: Građevinu. Nezainteresirano je klimnuo glavom te isto pitanje ponovio mojoj sestri. Ona kroz polusan izgovori melodiju za njegove uši: Medicinu. Tu sam ja nestala.

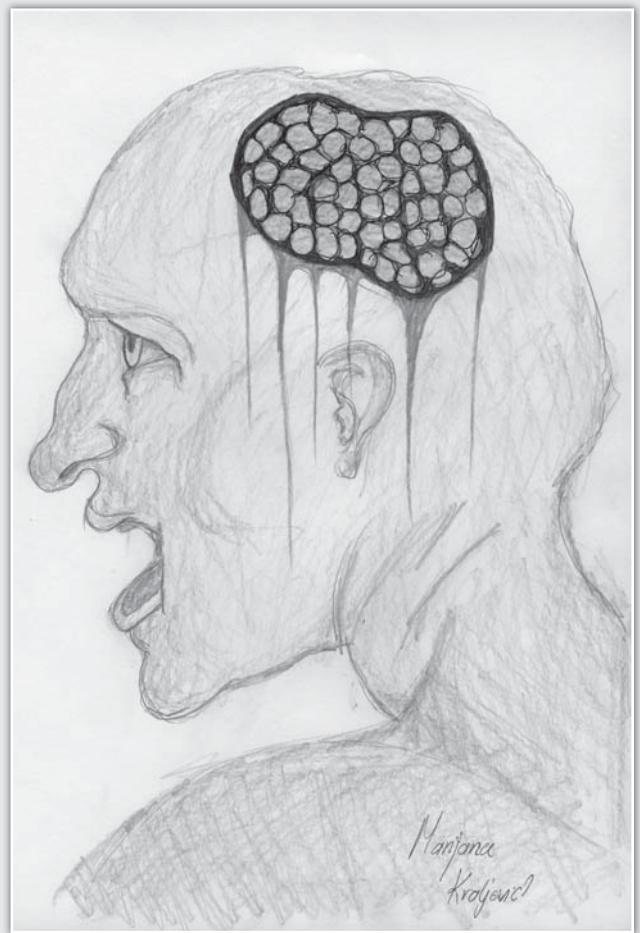
Sa sličnom situacijom sam se suočila krenuvši na kampus. Smatrala sam da je Građevina „bog“ ostalim fakultetima, jer naravno nije postojalo težih kole-

gija od naših. Mi smo znanstvena i studentska elita. Vrhunac. Najbolji od najboljih. Ipak upoznavši studente Medicinskog fakulteta ispalo je nekako drugačije. „Ja sam student medicine i samo mi još zvono fali oko vrata da svi to vide i čuju, ja studiram najteži fakultet, ja imam za svaki ispit učiti 1000 stranica, da jaaa!“ Ok, priznajem nije jednostavno, ali ne možeš mi se poput kakvog purana prešetaovati „starim“ kao da imaš svijet pod nogama ipak je mehanika 1 najteži ispit na sveučilištu.

Pa drage kolege, možda je vrijeme da i mi stavimo to zvono oko vrata i obranimo tu riječ engineer. Pa ipak

smo mi ti kojima je procesor u glavi na maximumu. Doduše hard disc, kako se približavamo diplomi, zakrčlja s vremenom. Ali ljepota ovog posla leži u rješenju. Uvijek dobiješ, na koncu, jedan rezultat i najgore što se može dogoditi da moraš odrediti hoće li ispred njega biti + ili -. Ne moraš nagađati što je babi kad je „žiga“ tu, tu i tu, a najgore što ti se može dogoditi je da nećeš sutradan kad počneš raditi dobit „kilo“ kave i šećera jer si nekome pomogao. Zapravo, kad razmislim možda i bolje jer i to što uzmu od te jadne bake, danas se smatra korupcijom. Morat ću vas „razočarati“, dobit će te samo „keš“.

Iva Bošnjak

U duhu Dalija - Marijana Kraljević

Na stručnu praksu u inozemstvo vodi vas IAESTE

Dosta ti je teorije? Želiš praksu? Želiš putovati? Učiti strani jezik? Upoznati drugu državu, kulturu i običaje? Steći prijatelje s različitih strana svijeta? I ove akademske godine pozitivan odgovor na prethodna pitanja ispunjava IAESTE!

IAESTE je najveća međunarodna studentska organizacija za razmjenu studenata tehničkih i prirodnih nauka, koja omogućuje studentima stjecanje radnog iskustva u inozemstvu. Udruga broji 86 zemalja članica, a osnovana je 1948. godine na Imperial College-u u Londonu. Od 1956. godine postojala je u Jugoslaviji, a već 10 godina usmješno djeluje u BiH s lokalnim uredima u Banja Luci, Sarajevu, Doboju, Mostaru i Bijeljini.

Osnovni zadatak svakog ureda je potpisati što više ugovora sa domaćim poslodavcima koji su voljni primiti stranog studenta ili više njih na stručnu praksu. Razmjena studenata se temelji na reciprocitetu, što znači da je broj naših studenata koji godišnje odlaze na stručnu praksu u inozemstvo jednak broju stranih studenata koji svoju praksu te iste godine obavljaju u BiH.

BiH je dosadašnjih godina razmjenila oko 60-ak praksa godišnje. Na praksu mogu ići studenti koji su se prethodno prijavili na natječaj, nakon kojeg se pravi bodovna lista, a bodovi se dobivaju na osnovu godine studija, prosjeka ocjena, testa iz engleskog jezika, dok članstvo u udruzi donosi dodatne bodove.

Prakse se obavljaju uglavnom u ljetnim mjesecima, a traju 2-3 mjeseca, a mogu biti i do 12 mjeseci. Važno je napomenuti da je praksa svakom studentu plaćena i to ovisno o troškovima života u pojedinoj državi.

Članstvo u udruzi, osim što donosi dodatne bodove za bodovnu listu, može vam pomoći da usavršite svoje komunikacijske i organizacijske sposobnosti, naučit ćete kako funkcionirati u poslovnom svijetu, te steći brojna poznanstva i prijateljstva.

U koliko želite postati član, posjetite redovne sastanke utorkom u 17 sati u zgradi Građevinskog fakulteta ili se javite na e-mail: iaeste.mostar@gmail.com, a više informacija o udruženju možete dobiti na www.iaeste.ba ili na www.iaeste.com.

Na kraju još spomenimo da je IAESTE ured u Mostaru u 5 godina svog rada poslao preko 20 studenata na stručnu praksu u inozemstvo, te da će ovo ljeto 13 studenata Sveučilišta imati priliku raditi u svojoj struci i to u Poljskoj, Španjolskoj, Škotskoj, Turskoj, Malti, Mađarskoj i Grčkoj.

Zašto se studentima isplati odlazak na stručnu praksu u inozemstvo?

- Steći će neprocjenjivo iskustvo u struci.
- Bolje će se snalaziti u novonastalim situacijama.
- Upoznat će se sa različitim metodama rada u inozemstvu.
- Steći će nova poznanstva i prijateljstva.
- Upoznat će strani jezik, drugačiju kulturu i drugačiji način života.
- Osamostaliti će se i povećati samopouzdanje

Reci mi! – Zaboravit ću!

Pokaži mi! – Zapamtit ću!

Dopusti mi da uradim! – Shvatit ću!

**Čekamo Vas!
IAESTE BiH LC Mostar**

Građevinski horoskop

Lopata (22.12. - 19.01.)

Rođeni u ovom znaku najčešće nagraženi. Dovedu ih na pripremu gradilišta i do vrata su u blatu. Inače se odlikuju analitičkim duhom i romantičnom prirodom, ali to im ništa ne koristi ako ih dopadne lopata. Dobro se slažu s rođenima u znaku Krampa.

Mješalica (20.01. - 18.02.)

Likovi iz ovog znaka su staložene i mirne osobe. Uglavnom su BMK, sve dok mješalica radi. Malo popizde ako se pokvari, ali onda skupe one rođene u znaku Lopate da oni to ručno odrade. Izrazito su vesele naravi i vole djecu. Muškarci žensku djecu od oko 250 mjeseci, žene svoju.

Dizalica (19.02. - 20.03.)

Rođeni u znaku dizalice su, logično, vitki, visoki i čvrsti. Malo nestabilni kao osobe, pa im se često dogodi da im zaliju stopala u beton. Da se ne prevrnu. Dobro se slažu s Mješalicama. Dizalice su ljudi koji su tihi, oprezni i skloni magiji, misticizmu te vlašićkom siru i janjetini s ražnja.

Kontejner (21. 3. - 19. 4.)

Njihov zaštitnik je Crveni orao. Ne zna se zašto, oni tako tvrde. Navodno to je zbog gužve u baraci (kontejneru). Dobro se slažu s Lopatama, naravno ukoliko ovi ne pizde previše. Odlikuje ih velika umna snaga, emotivna energija i smrdljive noge.

Kramp (20. 4. - 20. 5.)

Izrazito produhovljene osobe kojima su obiteljski odnosi i vrednote na prvom mjestu. To je osobito vidljivo u njihovim psovkaama gdje redovito spominju Boga, Crkvu, mater, oca, sestru itd. Najintenzivnija religiozna iskustva ove vrste doživljavaju onda kad im nešto ne polazi za rukom. Treba još dodati da im je totem iz biljnog svijeta kupus.

Armirani beton (21.05. - 20.06.)

Armirani beton je znak u kojem su rođeni glavne face na gradilištu. Tvrdi i glupi, čvrsti i zajebani, strah su i trepet za Dizalice i Mješalice. Izbjegavati. Nemaju totema iz biljnog svijeta. Bradu i brkove rijetko briju. Neskloni iskustvima s područja higijene.

Pikhamer (21. 6. - 22. 7.)

Rođeni u ovom znaku su izrazito osjećajne osobe. Skloni depresivnim raspoloženjima kad im ponestane piva. Emotivno vezani za majčinsku figuru u liku dežurne konobarice. Ne podnose Lopate i Betone. Boja Pikhamera je ružičasta, a totem iz biljnog svijeta je kakaovac.

Mesna konzerva (23. 7.- 22. 8.)

Osobe iz ovog znaka često pate od povišenog kolesterola. Dobro se slažu s Kontejnerima. Oštroumni su i hrabre vođe. Ljudi iz drugih znakova ih vole, ali im često iza leđa jebu mater, naročito Betoni. Tajnovitost je izrazita osobina Mesnih Konzervi. Njihova boja je smeđa do crna. Totem iz biljnog svijeta je grah.

Šljem (23. 8. - 22. 9.)

Rođeni u ovom znaku su izrazito intelektualne osobe. Sve postižu glavom. Glavom najčešće štemaju, a ponekad i misle, iako je nisu skloni koristiti u tu svrhu. Obožavaju ih Dizalice i Betoni. Često se bave poezijom i romantični su. Hrabre i ustrajne osobe, snažne u svakom pogledu s istančanim smislom za pravdu i obitelj. Zalažu se za druge i legalizaciju prostitucije. Boja im je, naravno, bijela.

Mujo (23. 9. - 23. 10.)

Rođeni u znaku Muje, face su na gradilištu. Najbolje se slažu s Lopatama i Krampovima, a najteže s Betonom. Prilično su socijalizirani i prijateljski nastrojeni, pa su rijetko kad sami. Skloni kulturnom angažmanu u birtijama i alpinističkom penjanju na lokalne opajdare i radodajke. Mujina boja je ljubičasta, a totem iz biljnog svijeta je burek.

Cigla (24. 10. - 21. 11.)

Cigla ima izrazito dobru sposobnost prosuđivanja i intuiciju, pa su stručnjaci za ljudsku dušu. Lako naslute kad se sprema neka pizdarija pa se mudro povlače u pozadinu odakle podjebaju u cilju mirnog rješenja konflikta. Najbolje se slažu s Betonima i Mješalicama, a ne podnose Krampove, Lopate, Mesne Konzerve i pisanu riječ. Totem iz svijeta biljaka je bršljan, a boja je boja cigle, samo zelena.

Severina (22. 11. - 21. 12.)

Severina se najbolje slaže s Kontejnerom i Mujom. Rođeni u ovom znaku skloni su analnom sexu, ali im se isto tako trebaju nadodati duševne karakteristike kao što su intuicija i velika sposobnost predviđanja. Osjećaju jaku averziju prema kameri i inače bilo kakvom obliku snimanja. Mane su im dlakavost. Boja Severine je crna, a totem biljka je trava - zelena, naravno.

Marijana Kraljević

Trofej svjetskih nogometnih prvenstava

Od 1930. do 1970. pobjedniku prvenstva dodjeljivao se *Trofej Julesa Rimeta*, a to ime stekao je 1946. po FIFA-inom predsjedniku Julesu Rimetu, osnivaču prvoga svjetskoga prvenstva. Prije toga, trofej se zvao jednostavno *Coupe du Monde*. Na prvenstvu 1970. godine Brazil je osvojio naslov svjetskih prvaka treći put, što mu je donijelo pravo vječnoga zadržavanja trofeja. No, on je ukraden 1983. godine i do danas nitko nema informaciju gdje se nalazi.

Nakon 1970. godine, FIFA koristi ime *Trofej svjetskih prvenstava u nogometu* (eng. *FIFA World Cup Trophy*), a odmah potom otvara natječaj za dizajniranje novoga trofeja. Među 53 predstavljena modela izabran je onaj Talijana Silvija Gazzanige. Trofej je visok 36 centimetara, izrađen je od 18-karatnoga zlata i teži 6.175 ki-

lograma. Podloga se sastoji od dva sloja poludragog kamena, dok su na donjem dijelu ugravirane godine održavanja prvenstava i njihovi pobjednici od 1974. godine do danas. Danas se novi trofej ne povjerava savezima pobjedničkih reprezentacija na vječno čuvanje bez obzira na broj osvojenih prvenstava, nego pobjednik čuva trofej do idućega natjecanja, a nakon vraćanja trofeja dodjeljuje mu se samo replika obložena zlatom na koju ima pravo vječnoga čuvanja. Argentina, Njemačka, Italija i Brazil osvajale su trofeje dva puta, a Francuska jednom. Ovaj trofej dodjeljivat će se sve do prvenstva 2038. godine kada će na dnu ponestati mjesta za upisivanje svih pobjednika.

Glavni urednici:
Vedran Vidović
Iva Bošnjak

Uredništvo:
Tomislav Dugandžić
Matea Mikulić
Anamarija Sušac
Valentina Zlatić
Monika Šimunović
Ivan Krišto
Ivan Sulić
Anđela Zovko

Lektura:
prof.dr.sc Ivo Čolak

Logo dizajner:
Oliver Cvitković

Nakladnik:
Građevinski fakultet
Sveučilišta u Mostaru
Matrice hrvatske bb.

Studentski zbor

Grafičko oblikovanje i tisak
Suton d.o.o., Široki Brijeg

Naklada:
300 primjeraka

Sponzori:

Što se dogodilo staklenoj banci?

